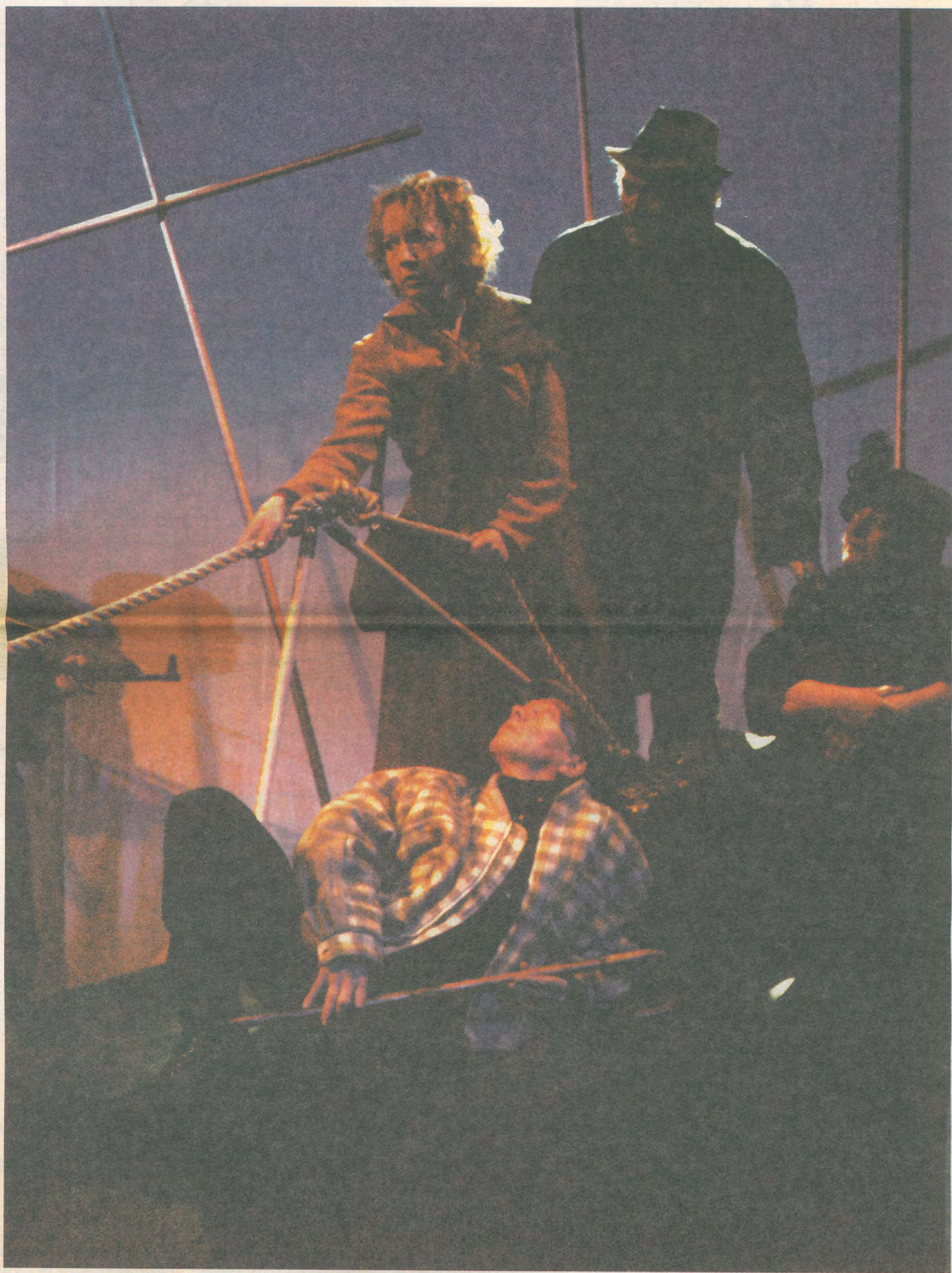

BOERN TEATERAVISEN

**NR. 94
SEPT.
1995**

**KVALITETSUDVALG I ARBEJDSTØJET • VANDREFALK I
MODVIND • TEATERLOV I STØBESKEEN • PARAPLYTEATRET I
DET INDISKE OCEAN • VEJLE I FESTIVALSTEMNING •
ANMELDELSER I BRUGSFORM • LÆS VIDERE INDE I BLADET**

KVALITETSDEBAT VAKT TIL LIVE

BTS-teatrene vil igen til at tage formålsparragraffen alvorlig

Af Carsten Jensen

Den afgående teaterrådsformand, *Bjørn Lense-Møller*, var inviteret med, da Børneteatersammenslutningen (BTS) afholdt sin årlige generalforsamling på den agtværdige Askov Højskole.

Han brugte bl.a. sin taletid til at opfordre organisationen til at styrke sin profil ved at stå for et entydigt kvalitetsbegreb og i øvrigt synliggøre sig bedre politisk.

Kvalitetsspørgsmålet var i det hele taget i fokus på generalforsamlingen, herunder spørgsmålet om etik og moral, affødt af en konkret sag (se side 4-5), og den nyvalgte bestyrelse kan konstatere, at et flertal blandt medlemmerne tilsyneladende er igen er interesseret i at »tage formålsparragraffen alvorligt«, som det blev formuleret - dvs. arbejde for at højne dansk børneteater.

Det skal bl.a. ske ved at genoptage kvalitetsdiskussionerne og den unikke seminarform på festivalerne, hvor to-tre grupper går sammen for at kritisere og forbedre hinandens produkter.

Og det skal ske ved i andre fora at diskutere kvalitet. Herunder med de »udefrakommende« instruktører, spillere,

scenografer m.v., der - som et medlem har sagt - »har det med at løbe skrigende bort« ved tanken om at få deres arbejde inden for børneteaterområdet evalueret og kritiseret.

HUL PÅ DOBBELT-ORGANISERING

Ellers var det ikke mindst teaterlovsforslaget (se andetsteds på siderne) og kursusvirksomheden, der fik talerum. Samt dobbeltorganiseringen: En måneds tid før generalforsamlingen blev udmeldelsen af fire teatre effektueret: *Bådteatret*, *Holbæk Egnsteater*, *Jomfru Ane Teatret* og *Rivegildet*. Flere er sket med henvisning til den dyre dobbeltorganisering i BTS og Foreningen Af Små Teatre, men med BTS-generalforsamlingens vedtagelse (der ventes fulgt tilsvarende op af FAST) vil det fremover blive være muligt for BTS-medlemmer at være medlem af FAST for et stærkt reduceret kontingent - og omvendt.

Ved BTS-generalforsamlingen blev *EventyrOperaen* i øvrigt optaget som nyt medlem af organisationen, der herefter har 38 medlemsteatre.

Afslutningsvis blev *Carsten Wittrock* (Møllen) genvalgt til formand, mens den øvrige BTS-bestyrelse kom til at bestå af: *Anne Josephsen* (Skægspire), *Henrik Steen Larsen* (Fair Play), *Sus Hauch* (Batida) og *Steen Nørgaard* (Mariehønen).

Kulturministeren vil med det nye lovforslag lægge låg på udgifterne til børneteateret...
Tegning: Claes Movin

LOV MED LÅG

Kulturministerens forslag til ændring af teaterloven har fået en forbavsende blid modtagelse

Af Carsten Jensen

Teaterlovsforslaget, der blev sendt til officiel høring i slutningen af foråret, havde 15. august som svarfrist.

Indvendinger og ændringsforslag har det som ventet ikke skortet på fra faglige organisationer, teatre og indsigtsfulde enkeltpersoner. De helt store ramaskrig er dog udeblevet, og det generelle indtryk af sommerens debat må være, at forslaget - med de nødvendige justeringer - (omtalt i BTA 93) ikke er så helt ringe endda.

Hovedformålet har været at sikre nye regler for egnsteatrene, som både skal tilgode de enkelte teatres eksistensmuligheder og gøre det muligt at sætte låg på de statslige udgif-

ter. Det er desværre tydeligt, at ændringen alene sker af administrative og ikke teaterpolitiske grunde.

TILFREDSE EGNSTEATRE

Der er stort set enighed om, at egnsteatrene generelt kan være tilfredse med forslagene om, at refusionen bliver 50 procent, hvis værtskommunerne indgår fire-årige aftaler og garanterer støttebeløb på minimum på 2,2 millioner kroner årligt. Det sikrer bedre langtidspanlægning på et rimeligt økonomisk grundlag.

En del af kritikken går her på, at maksimumgrænsen på fire millioner kroner årligt bør hæves (BTS foreslår at man følger egnsteaterudvalgsrapportens forslag om seks millioner) og at huslejeudgifterne ikke længere kan indgå i refusionsgrundlaget. Alle parter - minus ministeriet - angiver, at husleje jo er en del af teatrenes faste udgifter. Huslejedelen er Kommunernes Landsforening også stærkt utilfreds med, ligesom man i øvrigt helst ser minimumsgrænsen sat ned til 1,9 millioner kroner.

På det overordnede plan mener blandt andre den afgående formand for Teaterrådet, *Bjørn Lense-Møller*, at der i administrationen af ordningen tages for lidt hensyn til den kunstneriske kvalitet. »Der er noget urimeligt i, at selve det at bo uden for storbyområderne straks sikrer væsentligt bedre vilkår end indenfor. Der er noget uigennemtænkt i begrebet »teaterfattige egne« (Information 8.8.9).

Også rådsmedlem *Jørn Langsted*, der som formand for egnsteaterudvalget har haft fingeren på pulsen, er utilfreds med kvalitetsstyringen af egnsteatrene, ligesom han finder det uheldigt, at den

såkaldte »armslængdeafstand« mellem politikere og konkrete beslutninger om kunststøtte ikke bliver indført på kommunalt niveau i lovforslaget.

RISIKO FOR UDSULTNING

De hidtidige egnsteatre i de fire landsdelsscenebyer (København, Århus, Odense og Aalborg) skal efter lovforslaget fremover være små storbyteatre. De skal ligeledes sikres fire-årige aftaler, men uden minimumsgrænse. Og også her er huslejen pillet ud af refusionsmulighederne.

Minimumsgrænsen ser såvel FAST (Foreningen Af Små Teatre) som BTS (Børneteater-

DEN FORVENTEDE TEATERLOVSÆNDRING, med minimumsgrænser på 2,2 mio. kr. for egnsteatre, har sat gang i den kommunale tankevirksomhed. Således har Viborg kommune planer om at gøre børneteateret *Magnifique* fra Viborg til en »filial« af Limfjords-teatret i Nykøbing Mors. Ved således at slå to hidtil selvstændige kommunale tilskud sammen til en egnsteater-sum, kan kommunen nå op på den lovbestemte minimumsgrænse uden at skulle bruge flere penge.

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Frederiksborggade 20, 3., 1360 København K
Tlf. 33 15 69 00, Telefax 33 13 14 39

REDAKTION:

Carsten Jensen, ansvarshavende

SATS OG MONTAGE:

Odense Litograferne, Odense, tlf. 66 15 85 30

TRYKNING:

Trykcentralen A/S

DISTRIBUTION:

Børneteateravisen udsendes fire gange årligt til alle interesserede. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt - inkl. Børneteaterbrochuren. Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt til Børneteateravisen/Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring, udeblevne numre eller lignende rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BØRNETEATERBROCHUREN:

udkommer i forbindelse med børneteaterfestivalen i april måned. Den sendes ligesom Børneteateravisen til alle daginstitutioner, skoler og andre, der er potentielle aflagere af børneteater.

INDHOLD

Før revision af teaterloven	2
Utilfredshed med Vandrefalken	4
ANMELDELSER	6-7
La Balance i kvalitetsudvalgets kløer	8-10
Rapport fra Vejle-festival	11
Nyt fra ASSITEJ	12
Rejsebrev fra Reunion	13
Små Scener og Repertoire-nyt	14-15
Nye Bøger	16

INDSTIK

Program, information og bestillings kupon til Den 8. Teaterfestival i Odense 2.-5. november.

DEADLINE

Næste nummer af Børneteateravisen udkommer december 1995. Deadline er 20. november.

FORSIDE

Fair Play: »Den kaukasiske kridteirke« anmeldes side 6.

REDAKTIONEN ER SLUTTET 29. AUGUST

NR. 94 SEPTEMBER 1995

RBOT FULD TALLIG Ringkøbing Amt indtræder i RBOT - Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater - fra 1996. Dermed er alle 14 amter igen deltagere i den amtskommunale produktionsstøtteordning, som p.t. har syv teatre »i folden« - og som BTS ønsker skal være obligatorisk for amterne.

tersammenslutningen) - hvor langt hovedparten af disse små storbyteatre er organiseret - som et hovedproblem i lovforlaget, fordi den manglende minimumsgrænse kan føre til udsultning af enkelte teatre.

De bakkes op af bl.a. flere af de afgående medlemmer af Teaterrådet, som mener, at rådet dermed kan få rigeligt at gøre med at sikre produktionsstilskud til de mange gode små storbyteatre, der ikke har tilstrækkelig kommunal opbakning. Og lovforslaget giver

I DEN KULTURMINISTERIELLE redegørelse fra april (Duelund-rapporten) lægges der op til en regionaliseringsreform; forsøg, hvor staten overlader kommunerne en sæk penge efter det såkaldte »hegnspælebloktilskudsprincip« og derefter trækker sig ud af forpligtelser over for den daglige lokale kulturpolitik.

Jytte Hilden har planer om et sådant forsøg i et stort antal udvalgte kommuner. Også statens tilskud til egnteatre, RBOT og børneteaterfusion kan indgå som led i bloktilskuddet, og BTS frygter nu, at regionaliseringsforsøgene kan underminere statens forpligtelser over for børnekulturen. Teaterlovsændringerne opererer ikke med sådanne forsøgsmodeller.

fortsat kommunerne frit slag m.h.t. de såkaldte 14-dages egnteatre.

BTS mener, at »børneteatre i de såkaldte storbyer skal have samme produktionsvilkår som de fremtidige egnteatre« - herunder altså 2,2 mio. kr. som en generel minimumsgrænse for tilskud til teaterproduktion.

ÅBNE SCENER LADT I STIKKEN

De åbne scener flyttes efter lovforslaget fra egnteaterområdet og kommer direkte under Teaterrådets beskyttende vinger.

Flere finder det uheldigt, at alle refusionsmuligheder forsvinder fra disse teaterhuse, der ofte er vækstrum for nye grupper og spændende gæstespil fra udlandet.

Det vil være helt op til den lokalpolitiske interesse, om åbne scener skal etableres, og Teaterrådet vil med de nuværende midler kun være i stand til støtte den åben scenes kunstneriske ledelse og administration, men ikke dens aktiviteter.

HVAD MED DE TI MILLIONER

Kulturminister Jytte Hilden har tidligere udtalt, at lovændringen vil koste 1,3 millioner kroner ekstra at gennemføre. Heri er så ikke medregnet de ti millioner kroner, som hun på et tidligere tidspunkt i føljetonen om egnteatrene lovede at finde.

Disse ti millioner ønsker

bl.a. FAST og BTS at fastholde ministeren på. Man mener, at de passende kan indgå i en forsøgs- og udviklingspulje.

BRED POLITISK OPBAKNING

Med høringsfasen vel overstået kan ministeren samle kritikpunkterne, inden det endelige lovforslag bliver strikket sammen.

Og kulturminister Hilden, der ikke har kommenteret de forskellige kritikpunkter, vil ikke afvise, at der kan snige sig ændringer ind i det forslag, der givet i hovedlinjerne er clearat med et bredt politisk bagland.

»Jeg samler alle kommentarerne sammen og ender derefter nok med et lovforslag, der kan samle bred politisk opbakning«, siger hun til Jyllands-Posten. »Alle de fornuftige ideer i høringssvarene vil blive bygget ind i det nye forslag. Jeg ville bryde mine egne løfter, hvis jeg ikke gjorde det på den måde«.

I løbet af efteråret vil der

komme en afklaring på, hvilke »fornuftige ideer« der fandt vej til ministerens hjerte, statens pengepung og det politiske flertal.

REFUSION OG SHOWCASE

BTS har deltaget i et udvalgsarbejde omkring en ny show case-ordning, hvorefter refusionsgodkendelse skal kædes sammen med kvalitetskrav.

Udvalget bestod af to medlemmer fra Teaterrådet og en fra henholdsvis BTS, FAST, Teatercentrum og Danmarks Teaterforeninger. I udkastet til en ny bekendtgørelse om statslig refusion af kommuners og amtskommuners udgifter ved køb af børneteaterforestillinger, foreslås et bedømmelsesudvalg på fem personer - beskikket efter indstilling fra ovennævnte organisationer. Producenter kan herefter ved et antal showcases vise deres forestillinger for bedømmelsesudvalget, hvis afgørelser er inappellable.

Flere i BTS har dog peget på, at det er en uheldig sammenblanding, at »miljøet« skal udpege folk til et udvalg, der skal bedømme andre fra samme miljø.

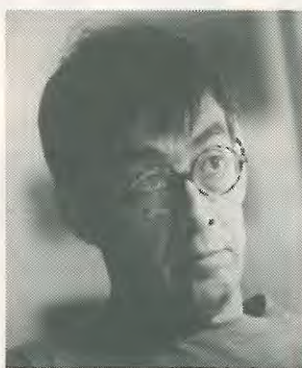
NOTER • NOTER • NOTER • NOTER • NOTER • NOTER • NOTER • NOTER •

PROFESSOR I DUKKETEATER

For nogle måneder siden blev Paraplyteatrets stifter og kunstneriske leder, Ray Nusselein, udnævnt til professor ved den tyske Hochschule für Schauspielkunst »Ernst Busch«, Fachbereich Puppenspiel, der ligger i Berlin.

Det er et af de få steder i verden, hvor man bliver uddannet inden for dukketeaterområdet på et højt professionelt plan, svarende til universitetsniveau.

Udnævnelsen af Ray Nusselein blev primært begrundet i hans arbejde med poetiske abstraktioner og visuelt, plastisk teater.

Ray Nusselein - professor i sit fag. Foto: Kurt Johansen

Da professoratet kun betyder ét årligt undervisningsforløb af kortere varighed, betyder det ikke noget for Paraplyteatrets fortsatte virke som børneteater.

TEATERRÅD PÅ PLADS

Det nye teaterråd, som startede sit virke fra 1. juli, fik følgende udseende:

Som tidligere nævnt er den nye formand skuespiller og Copy-Dan-direktør Litten Hansen. Menige medlemmer er Anette Nissen, sagsbehandler i Sammenslutningen af Scenografer, Instruktører og Film-

arbejdere og tidligere formand for Børneteatersammenslutningen; skuespiller Jesper Christensen, rektor for Skuespillerskolen ved Århus Teater, Lars Ljunggreen; samt scenograf Birgitte Mellentin.

Rådet skal sidde i en fire-årig periode.

KONTAKTUDVALG BESKIKKET

Teaterrådets Kontaktudvalg, hvis medlemmer ligesom rådet beskikkes for fire år, fik følgende sammensætning - med de indstillende organisationer i parentes: Birgitte Klit Kjær (indstillet af skuespillerskolerne), Michael Ramløse (Dansk ITI og Dansk ASSITEJ), Anna

Michael Ramløse, sekretariatsleder på Teatercentrum, er kommet med i Kontaktudvalget

Lica (Sammenslutningen af Frie Teatre), Malene Schwartz (Danske Teatres Fællesorganisation), Mogens Holm (FAST), Flemming Rasmussen (DATS), Mads Kellermann (TEF), Madeleine Røn Juul (Sammenslutningen af sceneinstruktører og scenografer), Jørgen Hvidtfelt (DT), Biba Schwoon (Danske Dramatikeres Forbund), Anette Eggert (BTS og RBOT), Torunn Kjølnær (Teatervidenskab og Dramaturgi), Francesco Christofoli (Det Danske Teater og Den Jyske Opera), Poul Holm Joensen (Landsdels-scenernes Samarbejdsudvalg og Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab), Peter Bork (Skuespillerforbundet), Rhea Leman (Danseparaplyorg. 3 Dk), Tony Landy (Operaakademiet og Den Kgl. Balletskole), Randi Patterson (Dansk Artistforbund) og Niels Andersen (egnsteatrene).

DET SEJE TRÆK

Odsherred Teatercenter er nu blevet opdelt i to selvstændige dele: Odsherred Teater, der er det kommende egnteater, og Odsherred Teaterskole, der er uddannelsesinstitution for børneteaterområdet.

Status er dog p.t., at ombygningen af det gamle hospital i Nykøbing F. er forsinket mindst et halvt år, således at den egentlig åbning af centret m.m. nu forventes at blive omkring 1. maj.

Det har bl.a. betydet aflysninger af en del af efterårets kurser, mens andre bliver flyttet til andre steder.

Men teaterskolen ER igang og interessen for at bruge stedet er stor både blandt børneteatre og faglige organisatio-

Jonna Oulund og Simon Vagn Jensen, ledere af Odsherred Teatercenter, har startproblemer

ner som Skuespillerforbundet, Teatereteknikerforbundet, Scenograferne m.fl.

Odsherreds Teater og Musikforenings børneteaterudvalg har udsendt sit arrangementshæfte for sæson 95/96. Heraf fremgår det bl.a., at områdets 6042 skoleelever og institutionsbørn får besøg af 30 for-

TEATERSCENER I DANMARK

Danmarks Teaterforeninger udsender nu en håndbog med løbende, »Teaterscener« i Danmark, som er en liste over

samtlig teaterforeningers scener. Håndbogen kan købes ved henvendelse til DT's sekretariat, tlf. 33 15 42 48.

MANGE TING I LASTEN

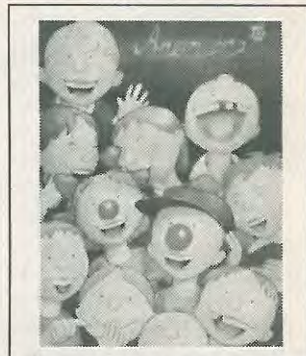
Bådteatret sluttede sæsonens turne rundt om til danske havne med at være rammerne for et større bogsalg for små københavnske forlag, der vil le af med deres gode lagerva-

rer til spotpriser. Først i maj 96 stævner skuden ud igen, men hvis man vil have Bådteatret i egen havn til den tid, er det ikke for tidligt at melde sig.

MUSIKBÅND FRA ANEMONERNE

Nu kan man på kassettebånd få sangene fra Anemoneteatrets børneteaterrevy, »Hva' må man overhovedet?«, indspillet i komponisten Sten Ørtings eget professionelle studie i foråret. Teksterne er af Gunver Reynberg og Martin Miehe-Renard og sangene bliver selvfølgelig sunget af anemonerne Lisbet Lipschitz og Albert Nielsen.

Anemoneteatret har tidligere »serviceret« sit publikum

med lydsporet fra udvalgte forestillinger, og det nye musikbånd kan fås hos teatret for meddelst 50 kroner.

LILLE TEATER ER BLEVET STØRRE

Det Lille Teater i København havde rejsefilde mandag den 26. juni, hvor man i venners og kollegers lag fejrede en ombygning, der bl.a. ændrede spillesalen og satte støttejern

på plads, så det charmerende gamle hus i hovedstadens midte ikke slår revner.

Ombygningen blev støttet økonomisk af Bygge- og Anlægsfonden.

Terra Nova er klar til sæson 95/96 og levende teaterkonfrontationer mellem kulturer. Peter Bensted er nr. tre fra højre

PENGE TIL TEATERLEDER

Peter Bensted, Terra Nova Teater's kunstneriske leder, har fået tildelt 50.000 kroner af Statens Kunstfond til sit fortsatte virke som instruktør

og forfatter i det multikulturelle teater, der i ensemblet tæller folk fra Polen, Frankrig, Bosnien, Nigeria, Sverige og England.

OPTAKT TIL DUKKETEATERSKOLE

Thy Teater afholder introduktionskursus i objektteater, animationsteater og dukkespil-kunst. Det sker via tre to-ugers moduler i oktober, januar og april i denne sæson og til en pris af 490 kr., ekskl. forplejning og overnatning.

Tilbuddet er ment som en optakt til oprettelse af Danmarks Dukketeaterskole som en fire-årig statsanerkendt teateruddannelse.

Yderligere oplysninger hos Thy Teater, tlf. 97 96 01 00

118 TIL ODSHERRED

Odsherreds Teater og Musikforenings børneteaterudvalg har udsendt sit arrangementshæfte for sæson 95/96. Heraf fremgår det bl.a., at områdets 6042 skoleelever og institutionsbørn får besøg af 30 for-

skellige teatergrupper, der tilsammen opfører 118 forestillinger. Mister Jones topper listen med 12 forestillinger, fulgt af Det Lille Turneteater med 11 og Artibus med 10 opførelser.

Indlæg til Børneteateravisen,
dateret 9.5.95:

BOYKOT VANDREFALKEN

Vi er syv 3. årstuderende fra Aabenraa Seminarium, der er i færd med at skrive et dramaspeciale. I den forbindelse tog vi i dagene 29.-30. april til børneteaterfestival i Grenaa.

Alt i alt var det en rigtig stor oplevelse at overvære de mange gode forestillinger, herunder bl.a. Gadesjakket, Jytte Abildstrøms Teater, Batida og ikke mindst Mimeatret. Men! Desværre sluttede vi en ellers så fremragende weekend af med at se Vandrefalken, alias Niels Andersen.

Niels Andersens forestilling, »Hovski Snovski« var under al kritik; han nærmest »voldtog« publikum og han ignorerede publikums grænser og tydelige kropssprog. Publikum forlod forestilling

dybt chokerede - ja, nogle valgte endda at gå før (klogt valg!).

Vi håber ikke, at andre nogensinde vil udsætte sig selv for denne mands pinlige, hensynsløse og ubehagelige optræden - og vi vil derfor kraftigt opfordre festivalen til fremover at boykotte Niels Andersen. Han er kun med til at give børneteateret et dårligt ry, og det hører jo ingen steder hjemme med de mange andre dygtige teatergrupper, der findes!

Med venlig hilsen
Pia Bonefeld, Ulla Lange,
Mette Svenningsen,
Jette Faaborg, Anja Bjerring,
Mette Hansen,
Malene Hansen,
92 y, Aabenraa Seminarium

Forestillingen »Hovski Snovski«, som Vandrefalkens Niels Andersen spillede ved den store festival på Djursland i april, satte sindene i kog hos bl.a. en flok lærerstuderende fra Aabenraa, den lokale 7.A på Molsskolen i Knebel og nogle af kollegerne

Af Carsten Jensen

»Langt over strengen. Pervers og pinlig. Under al kritik. Voldtagning af publikum. Fysisk og psykisk ubehagelig«.

Der er ikke sparet på de negative karakteristika i tre konkrete klager, som fulgte i kølvandet på Vandrefalkens forestilling, »Hovski Snovski«, efter årets store festival på Djursland.

En af klagerne - i form af et læserbrev til Børneteateravisen (se andetsteds på siderne) - opfordrede direkte til boykot af teatret Vandrefalken.

En anden var en officiel klage fra en 7. klasse til festivalarrangørerne fra UBOT - Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater.

Og endelig har tre kolleger fra teatret Artibus opfordret den fælles faglige organisation, Børneteatersammenslutningen (BTS), til ud fra den omtalte forestilling at diskutere, hvad man i kunstens navn kan byde publikum...

Det sker meget sjældent, at arrangører eller publikum indgiver skriftlig klage over en forestilling, og da skyldes det i reglen problemer med afvikling eller økonomiske aftaler - og ikke forestillingens indhold.

Ingen af de nuværende medlemmer af UBOT - hvoraf de to har siddet som repræsentant for henholdsvis BTS

og Danmarks Teaterforeninger siden 1985 - erindrere en tilsvarende sag. Og BTS har ikke skullet tage stilling til en etisk tvist medlemmer imellem de sidste tyve år.

Alt i alt er der altså tale om en ret enestående sag, hvis nærmeste parallel synes at være »sædelighedsfejden« i 1979, da Baggårdteatret røg ind i et moralsk-politisk uvej med forestillingen »Ska' vi komme sammen«.

Men alvoren er ikke til at tage fejl af. De tre forskellige klager er oprigtigt indigneret over Niels Andersens etiske-sceniske adfærd i »Hovski Snovski«, men sætter i øvrigt ingen spørgsmålstegn ved hans kvaliteter som skuespiller.

At forestillingen bliver en »sag« netop nu, kan undre i sammenhæng med, at der på ingen måde er tale om en NY forestilling. Niels Andersen har siden premieren i efteråret 1988 spillet den mere end 150 gange.

BREVVEKSLING

Det officielle sagsforløb starter med et brev til UBOT - og Niels Andersen - dateret 1. maj og skrevet af 7.A. fra Molsskolen i Knebel.

I brevet klages der over forestillingen »Hovski Snovski«, hvor eleverne synes, at Niels Andersen »gik langt over strengen og alt for tæt ind på publikum«. Med ordvalg som »pervers og nærgående«

og »plat og pinligt« prøver de at sætte ord på en oplevelse, de opfatter som ubehagelig.

Heller ikke den eftersnak, som Niels Andersen gør en del ud af, faldt i god jord. Eleverne mener, at den virker »modsat, mere skadeligt end gavnligt«, i den valgte form.

Niels Andersen går straks ind i en dialog og svarer på 7.A's brev. Han forsøger at forklare - og forsvare - den anvendte spilleform og den adfærd, han udstyrer sin hovedperson, »Bent Børge«, med, og skriver bl.a.:

»Det er en uhyre krævende balancegang - af mange anses denne teaterform for at være den mest krævende, der findes. Den kan enten give knald eller fald. Den kan give store spændende, dynamiske oplevelser, fordi så meget er improviseret, uforudsigeligt, men den kan altså også give bagslag, blive en fuser.«

Han er dog overrumplet over kritikken, fordi han selv husker den omtalte opførelse som »værende fuld af latter, skæg og ballade og højt humør under selve forestillingen, med et kraftigt, engageret bifald bagefter. Og både debatten og det følgende interview til båndoptageren - med mange fine spørgsmål - havde venlighed og en god atmosfære i sig«, som han skriver i sit brev til 7. A.

Niels Andersen efterlyser i sit meget lange og detaljerede svarbrev, at kritikken konkretiseres: Var det i sprog og ordvalg; i den kropslige kontakt osv., at han overskred elevernes grænser?

Han får umiddelbart svar på tiltale, hvor eleverne i et efterfølgende brev også poin-

terer, at de ikke har skrevet/handlet under indtryk af lærerindflydelse, brevet er helt deres eget projekt.

Kritikken går bl.a. på, at de ikke mener, at Niels Andersen havde kontrol over det, der skete; at vittighederne var så platte, at det ikke var morsomt og heller ikke kan forklares med forskellen mellem københavner- og provinsjargon. Bemærkninger som at »rage Sorte Sara på gajolerne« og forsøg på at kysse hende forskellige steder var med til følelsen af, at Niels Andersen nedværdigede den pige blandt publikum, der måtte lægge krop til medspilspersonen Sorte Sara.

Eleverne påpeger bl.a. også, at det er meget svært at sige til en skuespiller midt i en forestilling, at han skal holde sig væk fra en, fordi man føler sig trængt op i en krog.

KOLLEGIAL ADFÆRD?

Eleverne fra Molsskolen har tilsyneladende været for tæt på det grænseoverskridende. Ganske som tre kolleger og spillere fra teatergruppen Artibus følte det ved en opførelse af »Hovski Snovski« i den afsluttende festival-weekend.

OM FORESTILLINGEN

Vandrefalkens »Hovski Snovski« er bygget op som et samspil med skuespilleren inde i en firkant - med 4., 5., 6. og 7. klasser siddende på hver side af firkanten.

Det en forestilling, hvori improvisationer og medspil fra publikum er væsentlige elementer: Gøgler- og klovnformer optræder for bl.a. at markere forskellige karaktertyper. Stykkets hovedperson, Bent Børge, bruger selv mange roller, for han er en utryk og utilpasset dreng,

der har svært ved at søge og fastholde kontakt, ikke mindst når det gælder piger.

I forestillingen bliver Bent Børges provokerende adfærd og platte sprogbrug en del af stykkets form. Publikum inddrages i status- og medspil og der skal prøves grænser (af).

ETIKKEN

Den ene udvandrede hurtigt, de to andre følte sig »forulempede, etisk og moralsk«, som de senere skrev i en henvendelse til BTS.

Imidlertid havde kollegerne ubehags-adfærd - herunder indbyrdes samtale - virket forstyrrende, grænsende til sabotage, for Niels Andersen, der efterfølgende skrev et brev til de tre. Han beklager deres opførsel under forestillingen og udbeder sig en kommentar til det passerende, inden han eventuelt ville overveje at stille forslag i BTS om »en kollegial etik vedrørende adfærd under afviklingen af kollegers forestillinger«.

De tre Artibus-folk valgte dog at rette deres kommentarer direkte til BTS' bestyrelse i brevform, hvori de fremsætter ønsker om en diskussion af, hvordan man som kolleger bør reagere, når en fore-

stilling overskrider, hvad man i kunstens navn kan byde sit publikum.

Med argumentet om, at børneteaterskuespillere har en særlig forpligtelse til at respektere børn og voksnes integritet, anklager de Niels Andersen for med sit sprogbrug og kropslige adfærd at »trække alt for lange veksler på folks behagelighedstærskel«.

FOR OG IMOD

Niels Andersen er en gammel rotte i faget, uddannet på Det Kgl. Teater tilbage i 60'erne og med hele vejen i udviklingen af gruppeteatret. I mange år har han gået sine egne veje og erkendt, at »i nogle kredse er respekten for teatrets kunstneriske vilje stor, i andre kan de næppe øjnes med en lup. Vandrefalken selv har forlængst valgt at se disse reaktioner som et sundhedstegn« - som han har formuleret det i anden anledning.

TIL DEBAT

Den kunstneriske vilje og de tilknyttede evner har været gode nok til, at Teaterrådet gennem en årrække har støttet Vandrefalkens virke. For indeværende sæson med 250.000 kroner. Teatrets virke har dog ofte delt vandene. Mange lærere har gennem tiden udtrykt begejstring for og fascination over Niels Andersens grænseoverskridende sceniske adfærd. Mens andre blandt publikum har fundet formen med de mange medspilelementer uheldig eller direkte frastødende.

Selv skriver han bl.a. i sit svar til Molsskolens 7.A.:

»I Danmark er vi ikke vant til den form for teater. Vi danskere har det ikke så nemt med uden videre at spille med, vi er nok lidt bange for, at der kan ske noget »farligt« - hvil-

ket ofte betyder, at vi er bange for at miste vores selvsikkerhed, for tænk, hvis man kom til at gøre noget, som de andre ikke syntes om. Vi har svært ved at sige »ja« til hinandens mere eller mindre mærkelige udspil, acceptere hinanden i al vores forskellighed.«

UBOT MELDER HUS FORBI

I den aktuelle sag står den formelle del af klagemålet tilbage hos UBOT, som behandlede denne på et møde i slutningen af maj.

Selvom UBOT har det organisatoriske ansvar for afviklingen af den festival, hvor forestillingen blev kritiseret, har udvalget imidlertid intet ansvar for de enkelte forestillings kunstneriske niveau. Med de nuværende regler, udformet af Kulturministeriet, kan alle refusionsberettigede teatergrupper og -forestillinger deltage.

Det forhindrede naturligvis ikke UBOT i at tage en principiel diskussion om forestillingen, ligesom Molsskolen efterfølgende modtog et pænt svar, hvori UBOT har gjort opmærksom på, at man ikke

kan udstede garantier for de enkelte forestillings kvaliteter, form og indhold.

Niels Andersen sidder selv p.t. som medlem af UBOT, valgt som repræsentant for Foreningen Af Små Teatre (FAST), men valgte, efter at have afgivet sit partsindlæg, at forlade mødet som værende inhabil til at behandle en klage over sig selv.

I sit partsindlæg forklarer Niels Andersen bl.a., at den omtalte søndagsforestilling, som de øvrige to klager - lærerbrevet og Artibus - går på, var tæt på at blive aflyst, fordi der manglede børn i den rigtige aldersgruppe blandt publikum. I stedet for at aflyse valgte han inden forestillingen at forklare de voksne om forestillingens grundmekanismer - og at det ville blive meget hårdt arbejde at gennemføre den under de givne vilkår, hvorfor det var at betragte som en »arbejdsdemonstration«.

Trods den alvorlige boykotopfordring fra de lærerstuderende, kan Niels Andersen i øvrigt

konstatere, at han aldrig har solgt så mange Hovski Snovski-forestillinger som efter denne bevægede festival.

BTS: BASIS FOR SEMINARARBEJDE

Børneteatersammenslutningens bestyrelse har naturligt nok også reageret på henvendelsen fra de tre Artibus-spillere om Niels Andersens forestilling.

Hvor BTS officielt går stærkt ind i kampen for bedre kvalitet i børneteaterforestillinger, er problematikken her en anden. Klagen går IKKE på kvalitet, men etik og moral, og bestyrelsen konstaterer, at den konkrete sag ikke er et spørgsmål om eksklusion eller ej.

Man har derfor valgt en pragmatisk og fremadrettet holdning: Man ønsker mere tid og rum til at overveje sagen og forestiller sig, at medlemmerne i BTS på et kommende seminar kan beskæftige sig med de svære begreber etik og moral. Et

sådant seminar var der stor tilslutning til under den nyligt afholdte generalforsamling i organisationen, hvor der dog også faldt hårde ord imod Vandrefalkens måde at forvalte kunsten på.

Anders Ramberg, tidligere BTS-formand, ønskede dog at fastslå, at man ikke kan gøre etik og moral til genstand for demokratiske processer med afstemninger og beslutninger, men at man selvfølgelig bør diskutere og arbejde med disse begreber.

BTS-formand, Carsten Witrock, mener i øvrigt, at etik og moral rent faktisk må indgå i kvalitetsdebatten. Herunder spørgsmålet om, hvor langt man under en forestilling må gå over for publikum.

Og så henviser han og bestyrelsen i øvrigt til, at kvalitetsvurderingen - herunder forholdet til offentlige støttekroner - ligger hos Teaterrådet og ikke BTS...

ET SUNDHEDSTEGN?

Teaterrådet, som ikke er officielt inddraget af nogle af parterne, kan, bør og vil næppe gå ind i sagen om og med Niels Andersen. Men Danmark er et lille land og rådet har givet hørt om den aktuelle sag. Og deres arbejde består jo bl.a. i at følge med i de enkelte teatres virke og udvikling.

Næsten alle inden for teaterområdet har en mening om kunstens muligheder

og rammer og de enkelte forestillinger, de ser. Det er bare sjældent, at man tager slagsmålene offentligt.

Så måske bør man vælge at se hele sagen om Vandrefalken og »Hovski Snovski« som et sundhedstegn: At publikum i alle aldre vil gå ind i kvalitets- og indholds- og formdiskussioner. At kolleger udover den interne kvalitetsleg i BTS nu også tør gå direkte ind i en ømfindelig diskussion med hinanden om etik og moral og ansvar over for publikum.

På den måde kan sagen om »Hovski Snovski« måske ændres fra konkret utilfredshed med en navngiven forestilling og en ditto skuespiller til en eksemplarisk udvikling af det nødvendige og fortsatte kvalitetsarbejde inden for børneteaterområdet...

ANMELDELSE

Uddrag fra *Folkeskolen*: »Han går med på og spiller videre på deres forslag og får dermed skabt en forestilling med en helt særegen og udpræget intim atmosfære, og hvor det at turde være til grin er vigtigt«.

ANMELDELSE

Birgitte Holt Nielsen og Hans Dueholm som Troldeknolle og Jens

TROLD BESEJRET AF SANG

Æventyroperaen leverer et fladt fortidsromantiseret troldeeventyr

Æventyroperaen: »Sneglespor«. Forfatter: Birgitte Holt Nielsen. Komponist: Lene Holt Nielsen. Instruktion og scenografi: Ove Pedersen. Medvirkende: Hans Dueholm, Birgitte Holt Nielsen og Jens Brejnrod. Aldersgruppe: 3-7 år.

»Sneglespor« er en lille halv time lang eventyropera med onde trolde og happy end. En ung, sangglad møllersvend, Jens, forvilder sig på sin jagt efter en kone ind i en skov, hvor tre trolde tryller alle mindre, eller om til dyr. Jens - som selv bliver ganske lille - møder her en skovsnegl, som fortæller, at sangens kraft er koden til at ophæve trolddommen, hvorfor det lykkes Jens ved hjælp af sine veludviklede sanggaver at få bugt med både trolde og deres forvandlingskræfter, og tillige vinde sig en kone - sneglen, som er en fortryllet ung pige.

Med klare og fyldige stemmer synger og spiller Birgitte Holt Nielsen og Hans Dueholm eventyrets mange roller. Han som Jens med tophue og knickers, og som største og mindste trolde, begge dukker med strittende uldhår, store næser og dusede haler. Hun som sort (handske)skovsnegl, som mellemste trolde, og som ung pige med kyse, struttende nederdel og pufærmebluse.

UDRAMATISK SPIL

Handlingsgangen er enkel og fremadskridende med små sammenkædende finesser undervejs til at forberede, sammenkæde og tydeliggøre

budskabet. Scenografien en harmonisk farveafstemt skovlandskabskulisse med grønne træer, bakker og en opdukkende troldehøj. Og musikken et afvekslende akkompagnement af Jens Brejnrods spil på triangel, bækken og guitar.

Men dramatiseringen bliver alligevel tam og flad. For sød og tuttenuttet.

Der leges for lidt med mediet. Kropssproget er gennemgående forudsigeligt og klichefyldt. Spillet flere steder utroværdigt og tendentielt sentimentalt i flere centrale scener. Og mange dramatiske spilmuligheder i historien bliver ikke betonet og gjort intense. De tre trolde introduceres for udramatisk. Der spilles ikke nok »op«, da de opdager og får fat i Jens. Ligesom der sker for lidt, når sneglen opdager, at dens hus er optaget. Når den fortæller Jens om tryllesangen. Og når den fri af fortryllesen - som ung pige - møder Jens. Selv højdepunktsscenen, hvor Jens begynder at synge, hvor trolde bukkes under, og hvor højen styrter sammen, mangler dramatisk styrke og kraft.

I »Sneglespor« viser sneglen Jens vej til troldehøjen via det glinsende spor dens glid efterlader i landskabet. Og Jens besejrer med sin stemmes kraft og mod det onde og vinder det gode. En forestilling fyldt med musik, sang, troldekræfter og romance.

Men hvilken relevans har det at fortælle en så forudsigelig og fortidsromantiseret eventyropera for børnehaverbørn anno 1995? Hvorfor ikke lade dem nyde stemmernes klange i mere dramatisk spændende og nutidsrelevante sammenhænge?

KIRSTEN DAHL

RUSSISKE REJSEMINDER

Sproget er en stærk medspiller i »Staffeliet«, der fortæller tilskuerne mere om livsværdier og fredelig sameksistens end alverdens eksperter formår

Paraplyteatret: »Staffeliet« af Ray Nusslein. Medvirkende: Ray Nusslein og Elena Strøbech. Aldersgruppe 5 - 8 år.

Befolkningen havde det knapt og småt i Rusland før Sovjetstatens fald. Der var også uvenlige, militære kontrollører, og man måtte ikke tage ud at rejse. Til gengæld kunne vi besøge dem og få mageløse rejseminder med hjem. Både dem, som konkret er til at se på og røre ved, når de vises frem. Små og store gaver, strålende eksotiske eller mere beskedne, der hver har deres venskabshistorie at fortælle. Men også dem, der udelukkende gemmes i ens eget hoved, og som måske er de allerbedste.

Det erfarer publikum, der straks fra starten tildeles en ikke ubetydelig rolle som »Alle« i den meget foretagsomme forestilling »Staffeliet«. Hvor poesien og humoren er midlerne, der rækker langt ind i tekstens finurlige ordsammenstillinger og barokke udtryk. Alt for at vise børnene vej til den store menneskelige varme, der findes i en virkelighed, som vi voksne anser for uendelig trøstesløs. Måske, fordi vi i virkeligheden ikke vil vide af den.

Men først afstikkes præmisserne, når publikum med adgangspas og stempler sluses ind i det Nusslein'ske univers for at høre beretningen om besøgene i Rusland. Annemette Dantoft - hvis rolle nu er overtaget af Elena Strøbech - var ubetalelig som bøs, kasketprydet kontrollør, der også holdt snor i forestillingens flyvske fortæller, Ray Nusslein. Hvis vidunderlige standardreplik »Vent lige lidt« også denne gang opfylder sin dramaturgiske basisfunktion: At skaffe optimal opmærksomhed omkring det, han vil sige, eller vise frem.

STAFFELIETS SYMBOLIK

Som historiefortæller er Nusslein i »Staffeliet« mere russisk end nogensinde - helt bogstaveligt. Rekvisitter, kostume og sprog er så russiske, at især det sidste er på nippet til at være for meget. Men der er hjælp at hente, når tolken Natasja dukker op som en læbestift i oversize.

Hun er sød, varm og venlig. For selvom folk ikke er velsignet med de bjerge af materielle goder, den vestlige besidder, så har de helt andre, fundamentale livsværdier at trække på. Lidt idylliserende fremstillet måske, så mindre børn kan tro, at russere udelukkende er tålmodige mennesker med ringe fordringer og enormt, menneskeligt overskud. Samtidig dog med så tydelig adresse til svaghederne i vores adfærdsnormer, at også børn vil magte eftertanken i den forbindelse.

Forestillingen er lysende klar og sober i pointeringen af, at mange i det russiske samfund trods barske vilkår har bevaret evnen til menneskeligt samvær. Hvor man gladeligt giver det bedste man ejer fra sig for at vise sit venskab uden gustne overlæg og egoistiske forbehold. Det er f.eks. sådan, fortælleren erhverver den mest storslåede af alle gaver. Et staffeli, et redskab til kunst, der næsten symbolsk også kan fungere som handelsbod eller rejsetaske.

Men det var jo dengang. Nu er det vist nok blevet anderledes, siger fortælleren diplomatisk korrekt, da rejseskildringen er forbi. For om der smiles mere i dag derovre i det store, gamle Rusland er vist ret tvivlsomt. Måske Paraplyteatret en dag kan fortælle os det.

RANDI K. PEDERSEN

Tingene er ligesom sproget vigtige medspillere i »Staffeliet« for Elena Strøbech og Ray Nusslein. Her med læbestift-tolken, Natasja, ved øret. Foto: Torben Huss

BRECHT I BØRNEHØJDE

Med en kæmpesatsning viser Fair Play evne og vilje til at udvide både sit eget og dansk børneteaters territorium

Teatret Fair Play: »Den kaukasiske Kridtcirkel«. Af Bertolt Brecht. Bearbejdning og iscenesættelse: Robert Parr. Komponist: Ivan Hansen. Scenografi: Anne-Lis Skipper. Masker: Annie Hedvard. Medvirkende: Folmer Rubæk, Lene Vestergård m.fl. Aldersgruppe: Fra 12 år og op.

Et lærestykke om landbrugskollektivisering i den unge Sovjetstat. Nej vel, det er ikke lige, hvad danske nutidsbørn i 12-års alderen har brug for. Derfor er der god mening i at skære denne rammehistorie væk og gå direkte til

fablen. Sådan som man gør i Fair Plays stærke - og stærkt virkende - udgave af Brecht-klassikeren »Den kaukasiske Kridtcirkel«.

En uhyre flot åbningsscene introducerer i et stiliseret, næsten koreograferet scenesprog de brogede og omfattende begivenheder forud for afsigelsen af dommen om drengen i kridtcirklen. Et fornemt fyrstebarn, som folkets dommer - den kynisk-kærlige skriver, Azdak - afgør skal tilhøre den omsorgsfulde gåse pige, Grusche, fordi hun har opdraget ham. Hvorimod hans biologiske, grådige fyrstemoder, som først kræver sin søn, da han bliver vejen til privilegier, må gå bort alene.

Den hylende hyæne af en fyrstinde, som Kira Elhauge uden smålighed udstiller for publikum, sættes i relief af Lene Vestergårds gribende spil som Grusche. Fra først til sidst er hendes udtryksrige spil - fuldt af nøgtern styrke og sanselig sødme - forestillingens dra-

matiske omdrejningspunkt. Med Folmer Rubæks vitale, årvågne Azdak og Lars Begtrup's renfærdige soldaterkæreste som nærmeste ligemænd i en iscenesættelse, der ellers har sin store styrke i et overbevisende ensemblespil.

VISUELLE VEJVISERE

Den i bund og grund indviklede historie er i sin helhed fremragende forkortet og bundet sammen. Temaerne står lysende klare også for en 12-årig. Krig er stadig de riges eller magtfuldes krig, avler stadig brutalitet, råhed, fejghed og angst. Men også mod og den dybe menneskelighed, der aldrig er i høj kurs - heller ikke i et fredeligt nutids-Danmark.

Skulle det alligevel knibe med at hænges på i den tempofyldte, flot timede handlingsgang, fungerer en eminent scenografi og lyssætning som fremragende, visuelle vejvisere.

Når den stille by forvandles til fæstning eller bondestue eller - gys - til en vaklende gangbro over afgrunden, udnyttes mulighe-

derne for at skabe medfortællende arrangementer. De enkelt opbyggede scenebilleder af rør og flader danner gode rammer om de utallige rolle- og sceneskift, de medvirkende gennemfører med imponerende præcision.

Skavanker kan man finde i enhver forestilling. Men her er musikken en decideret svaghed, der tynger hele opsætningen. Et mystisk virvar af pasticher uden udtryk og underlig forkert i sammenhængen. Som har komponisten ikke forstået iscenesættelsens opdatering af det gamle skuespil og hurtige rytme og i konsekvens heraf skabt musik, der brager igennem til 90'erne ungdommen.

Alligevel er »Kridtcirklen« en af de forestillinger i den kommende sæson, der varmest kan anbefales til de store børn og unge. Samtidig er den endnu et bevis på, at Fair Play med Robert Parr som instruktør og kunstnerisk leder er inde i en ny og perspektivrig udvikling.

RANDI K. PEDERSEN

MENNESKELIG MISVÆKST

Med skræmmende konsekvens viser Mariposa Teatret, at børne- og ungdomsteatret godt kan hamle op med institutionsteatrene

Mariposa Teatret: »De efterladte«. Af Lyle Kessler. Instruktion: Lise Kamp Dahlerup. Scenografi: Vibeke Ulke. Medvirkende: Peter Rasmus Botoft, Anders Christensen og Søren Christensen. Aldersgruppe: Fra 14 år og op.

For en del år siden havde det amerikanske kammerespil »De efterladte« danmarkspremiere på Rialto Teatret i København.

Mariposa Teatrets nye udgave ligger ikke fjernt fra opsætningen dengang og bekræfter overbevisende indtrykket af en skræmmende velfortalt historie om menneskelig misvækst.

Et par unge brødre lever en tilværelse styret af afmagt og tab i et omfang, der vist sjældent opleves herhjemme. Men hvis brutale og rå univers, ribbet for menneskelighed og de mest elementære adfærdsnormer, alligevel synes at være kommet nærmere siden da. I

hvert fald så tilpas genkendeligt, at det nok skal holde et ungt publikum i ånde i en iscenesættelse, der balancerer fint mellem det effektfulde og det tankevækkende.

En omhyggelig personinstruktion har lokket en disciplineret blanding af det hudløse og det totalt afstumpede i de tre personer frem hos de medvirkende. Lidt i stil med 70'ernes vesttyske dramatikere, drejer det sig om at konfrontere publikum med en hårdtslående realisme. Hvis virkemidler ligger tæt på filmens, men som i det store og hele ikke prøver at efterligne dem mere, end teatret kan bære.

Her er f. eks. ingen mulighed for opmærksomhedsflugt til andre lokaliteter eller blot stumper heraf, sådan som et kamera kan præstere det. På samme måde som den ældste bror ved psykisk terror og fysisk tvang har holdt lillebroderen inden for hjemmets fire - noget ramponerede - vægge i årevis, må publikum pænt forblive koncentreret om spillet i ca. 1½ time.

PÅ LIGE FOD

Det stiller store krav til de medvirkende, som Mariposa Teatrets medlemmer honorerer på

et absolut acceptabelt, kunstnerisk niveau. Ganske flot, da vistnok kun Søren Christensen har flere års scenerutine bag sig.

I rollen som den velbeslæde Harold, der ved et tilfælde opdager de unge fyres kummerligt forkvaklede samliv, er han overbevisende. Og nøjagtig så tvetydig, at man aner den lynhurtige farlighed bag den typiske, US-sentimentale facade. Måske en tæmmet Brutalis, der bliver målestokken for Harold's forsøg på at afrette den ubodeligt skadede, ældste bror med de psykopatiske træk i sit eget billede. Men som ender med at få katastrofale følger.

Med sit rolige tempo, der på intet tidspunkt keder eller bliver så overgearet, som enkelte scener synes at friste til, insisterer forestillingen på at gøre indtryk. Det lykkes, og det seriøse, men triste budskab om en verden i total opløsning rummer endog en slags håb. Vakt af den forkuede lillebroders ubændige trang til at prøve livet af. I fuldt omfang med følel-

Det er et brutalt univers, Mariposa Teatret diskler op med i »De efterladte«.

ser og sanser slået på vid gab, da han først én gang har vovet sig udendørs.

En traditionel teaterforestilling som »De efterladte« markerer ikke nye landvindinger for børne- og ungdomsteatret. Men ved sin gedigne kvalitet er den med til at give institutionsteatrene med de store ressourcer konkurrence på lige fod - og det er ikke så ringe.

RANDI K. PEDERSEN

MØDET MED EN SÆL

Tove Bornhøft med sæl i »Mod nord«

Uvant og krævende forestilling, inspireret af eskimoisk kultur

Teatro Rio Rose: »Mod Nord«. Instruktør: Giulio Molnar. Scenografi og idé: Tove Bornhøft og Giulio Molnar. Komponist: Thomas Clausen. Medvirkende: Tove Bornhøft samt en tekniker. Aldersgruppe: 5-10 år.

Rummet er afgrænset, men vidderne mærkes. Universet trygt indhyllet og samtidig barskt udsat. Der er en helt speciel samtidighed af psykisk sarthed og skånselsløs vilter natur over Teatro Rio Rose's forestilling »Mod Nord«.

Forestillingen, som er et samisk eventyr inspireret af eskimoisk kultur, lægger stemningsbetonet og stileret ud.

I et svagt oplyst rum, afgrænset til siderne af sort lærred, sidder Tove Bornhøft på hug i baggrunden som anorakklædt eskimo med en lang spydlignende stang stukket ned i et lille blåt vandområde, brudt i et hvidt klæde, der som is dækker hele gulvet. I horisonten bagved kaster en gullig matteret måne sit dæmpede lys fra sig. Så rejser hun sig og begynder at støde stangen taktfast op og ned i vandet, mens hun bevæger sig i takt til.

Pludselig brydes rytmen af et råb. Fangsten hives op, mens fiskens bask forplanter sig til hendes bevægelser. Med et resolut slag slås fisken mod månen, som viser sig at være en tromme, og stikkes derpå ned i støvleskaftet. Fremme i rummet foregiver hun så - med store svingende bevægelser fra side til side - at bevæge sig fremad i strid vind.

Og først nu begynder hun at fortælle og agere Rego, den bekymrede dreng, der blev til ulv, bjørn, fisk og sæl. For siden - når hun trækker det hvide (sne)tæppe væk - at føre historien sammen med én om fiskeren Ula, som fanger Rego, som sæl.

I rollen som både fortæller og Ula iscenesætter Tove Bornhøft så bekendtskabet mellem Ula og Rego. En historie om hvordan Ula tager sælen til sig, mister og finder den igen.

For tilslut igen at blive alene, fordi han ubarmhjertigt og uden psykologisk sans udstiller og udleverer den for øjnene af tre kvinder, han vil gøre indtryk på.

KRÆVENDE OPSÆTNING

I løbet af en lille times tid får Tove Bornhøft bygget en tæt relation op mellem Ula og Rego. Med et bevidst og stileret kropssprog, en smuk og udtryksfuld stemmeføring, og en særegen og proportionskonstrasterende brug af få rekvisitter - af trommen, små stive fisk, en lille kajak, ulig store sæler, tre babuskadukker, en mælkekande med en skål ovenpå, og en fiskerhytte i miniatureformat.

»Mod Nord« formidler mange af de elementer eskimoisk kultur består af. Fortællingen som generationsoverleveret (fortælleren præsenterer sig som en gammel og døv bedstefars bedstemor). Mennesket som underlagt (besjælede) naturkræfter m.m.

En smuk og usædvanlig teateroplevelse. Men samtidig også en, der er ret vanskeligt tilgængelig og som flere steder formidler sig umiddelbart »anti«-appellerende til alderen. De abstrakte replikker, som indimellem er, kan være svære at kapere (»hans sjæl var for stor til søen«, »en historie Nordenvinden har fortalt mig« etc.). Ligesom den grundtone af alvor og melankoli som er, giver forestillingen en tyngde, der gør, at en del står af.

»Mod Nord« cirkulerer omkring vigtige menneskelige forhold som ensomhed, det at blive forladt, blive overflødiggjort og brugt som brik i en andens kamp for personlig lykkevinding. Men det triste har en positiv erkendelsesside. Ula sander, at lykken kan være både forbigående og hul. Men at der også findes den, som er værd at værne om og tung at miste.

Teatro Rio Rose udviser med »Mod Nord« et prisværdigt mod til at vove en uvant og krævende opsætning, der har noget universelt og relevant på hjerte.

KIRSTEN DAHL

HØJTGEARET RASMUS KLUMP

Engagerede og dygtige musikbegavelser i flad dramatisering af populær børnetegneserie

Musikteatret Undergrunden: »Rasmus Klump Operaen«. Tekst, idé og instruktion: Niels Pihl. Scenografi: Birgitte B. Pihl. Komponist: Kasper Pihl. Medvirkende: Elsebeth Dreisig og Kaja Pihl. Aldersgruppe: 3-8 år.

Stykkets centrale figur Rasmus Klump er med lige fra starten. Som en cirka halv meter lang, brun tøjbamse står han med tophue og prikkele selebukser på Kaja Pihls arm og er med til at byde velkommen i døråbningen.

Indenfor bliver børnene snart efter spurgt om de ved, hvad de skal se. Og fortalt, at det er en opera. Med energiske og blide smil, og klare og formidlingsvenlige stemmer synger de to medvirkende, Elsebeth Dreisig og Kaja Pihl, så en opera bygget over Carla og Vilhelm Hansens Rasmus Klump tegneseriefikur og historier. Altimens de, maritimt klædt i blå overalls og t-shirt, som fuldt synlige medagerende behændigt styrer dukkerne i det skiftende scenografiske landskab.

Fra en opstart i køkkenet hjemme hos Rasmus Klumps pandekagebagende mor, forvandles sceneriets komfur under lystige toner og diverse sømandspotpourrier til et skibsskrog, der med hjælp fra Rasmus Klump og hans tilstødende (tøjduke)venner - Skæg, Pelle og Pingo - bliver flikket sammen til det gode skib »Mary«.

Med moderlige formaninger og optimistisk rejseiver stævner »Mary« fra land og finder - via et rullende landskabsbemalet bagtæppe - frem til fremmede himmelstrøg. Ud i den store verden, hvor løven P. Andersen har en skattejagt klar til Rasmus Klump & Co. på en palme-kædet ø. Hvor nogle dunkedyrsforblæde grise med bandager om hovederne sidenhen med hjælp fra mandskabet får dunkedyret på bedre tanker. Og hvor Rasmus Klump til slut nær bliver kronet som konge, men afstår, fordi han - sammen med vennerne - vælger at vende hjem til sin mor og pandekagerne.

UHELDIG SLAGSIDE

Musikteatret Undergrunden ønsker at give børn fra 3-8 år en scenisk og musikalsk auditiv oplevelse af Rasmus Klump & Co. Teatret vil, at de kendte tegneseriefikur »springer ud af

bøgerne og bliver til lyslevende, nærværende dukker«, der forvandler teksterne til sang og musik. En »festlig og uhøjtidelig« oplevelse, der introducerer børnene for »operaens magiske verden«.

Ud fra det forsæt fungerer forestillingen på mange måder godt. Ingen lades i tvivl og mange oplever sikkert genkendelsens glæde, når de tro kopier af tegneseriens persongalleri dukker op og agerer løs, som de plejer. Ligesom børnene givetvis får en vis fornemmelse af de kvaliteter, opera kan rumme ud fra musikken og Kaja Pihls og Elsebeth Dreisigs dygtige og energiske sang.

Men betragtet som helhed får forestillingen en uheldig slagside. Den forsøger klart og i fuld overensstemmelse med forlægget at iscenesætte en historie, der veksler mellem ukuelige udfartslængsler og eventyrfyldte rejsebedrifter på den ene side, og tryk hjemlig hygge med pandekagegilder og moderlige kys og knus på den anden side.

Men de vanvittige gøremål, de pudsige indtrædere og de indimellem noget enfoldigt naive løsninger, som præger bøgerne, bliver i forestillingen overskygget af et for højtskruet og overlystigt stemningsleje.

Endelig kan man spørge, om det ikke er synd at bruge så gode sangkræfter på et så velkendt, populært - og vil nogen sige direkte for-dummende - forlæg. Hvorfor ikke lade børn få smag for opera via en iscenesættelse, der forårsager forbavelse, undren og måske endda glimt af nysyn indenfor virkelighedens verden, fremfor én, der baserer sig på gentagne genkendelser indenfor et fantasiunivers, der forplumrer og fordrejer virkeligheden?

KIRSTEN DAHL

Elsebeth Dreisig og Kaja Pihl i børneklassikeren

8 TEATERFESTIVAL

i Odense

Forside, indstik: G. Design aps. Foto: Hans Rønne i Den komiske Tragedie. Fotograf Jan Rütz. Festivalen støttes af Odense Kommune, Fyns Amt og Teater og Dans i Norden.

Teatercentrum i Danmark
Odense Teater
Børneteateret Skægspire
Teatergruppen Gadesjakket
i samarbejde med
Odense Kommune og
Teater og Dans i Norden

2.- 5. november 1995
Billetter 66 1949 00

Bådteatret FLUEN

- fra 6 år

En mime-forestilling om to Storm P'ske eksistenser, to enfoldige personager, der mødes i en afkrog uden for tid og sted. Den ene bærer livet i en slidt brun skolemappe, og der er hverken fløjt eller fuglesang over ham. Med sindigt alvor afventer han med sin fiskestang den store fangst. Han forstyrres da en lille, krølhåret, væver skikkelse med fluefangernet, alt for stor frakke og kun én støvle basker frem fra det rene ingenting. De tiltrækker og udfordrer hinanden. De slås, driller, trøster, glædes og skuffes og sammen gennemspiller de venskabet mange facetter. En fisker og en fluefanger, klassens tykke dreng og gadens tynde, en komiker og en klovnesjæl i et tomt rum, der gradvist fyldes med afvisninger, tilnærmelser, chikaner, tillid, samvær og lystfyldt bekæmpelse.

nr 7&10/skuespillerskolen/fre. kl. 22/lør. kl. 13 (45 min.)

BaggårdTeatret DON QUIXOTE

- for unge og voksne

Den klassiske Don Quixote-historie er rammen i dette dobbelt-drama: Det ene mellem Don Quixote og Sancho Panza - drabelige slag mod fiktive ydre fjender må udkæmpes, før Don Quixote kan leve op til riddertitlen »Af den bedrøvelige skikkelse« og Sancho Panza kan få sin ø. Det andet drama udspilles mellem de to figurer - mellem fantasien og den normale, hvor lige så drabelige slag må udkæmpes, her mod indre dæmoner. Kampens mål er at finde en balance mellem ekstremerne - at skabe sig en ø med plads til fantasien.

nr 1/magasinet/tor. kl. 20

nr 2/sukkerkogeriet/fre. kl. 17 (50 min.)

Liepeja Ungdomsteater (LETLAND) Jakob Mendels Teater Teatret Fair Play BaggårdTeatret MURE

- for unge og voksne

På stranden, foran en uoverstigelig mur, bor en mand. Han har boet der længe. Levet af hvad havet måtte give. Den ene dag kaviar - den næste dag ingenting. Han er flygtning. Flygtet fra landet bag muren, forfulgt af røvere. To mennesker entrer muren. Fra landet bagved. Den ene drevet af nysgerrighed efter at se havet, at se horisonten, at se hvad der er bagved muren. Den anden mest på slæb - en vrangvillig følgesvend.

På den åbne strand mødes tre mennesker foran en overstigelig mur, foran en horisont. Røverne er væk, havet er åbent. Valget er frit. Hvad vælger de? Hvem sætter grænserne?

Mure er et internationalt teatersamarbejde med særlig støtte fra Teaterrådet.

nr 6&12/sukkerkogeriet/fre. kl. 20/lør. kl. 15 (110 min.)

FRA NORGE:

Guandaline Sagliocco HISTORIEN OM DEN FALDNE HELT

GRÆSK MYTOLOGI SOM FORTÆLLETEATER

- for unge og voksne

Alene på scenen finder vi skuespillerinden og et ganske lille teater. Med en fortællers behændighed glider hun ud og ind af de forskellige karakterer, idet hun fortæller den ældgamle myte om helten Jason, hans erobring af det gyldne skind og hans skæbnesvangre møde med Medea. Fra Olympens balkon betragter gudinderne menneskenes miniatureverden, og de morer sig med at trække i menneskeskæbnernes tynde tråde, i særdeleshed når det drejer sig om en smuk helts skæbne. Den lille tjenestepige på Olympen drømmer om den store kærlighed og beslutter at følge heltene på deres imponerende skib. Hun bringer publikum med ud på den heltemodige rejse gennem den græske mytologis urolige farvande, mod fremmed og ukendt land. Men ikke alt går som forventet...

Historien om den faldne helt er en billedrig og smuk forestilling, en fascinerende rejse i teatrets store fortælletraditioner, som med humor og indlevelse fører publikum frem til mytens tragedie.

Forestillingen spilles på norsk.

- gennemføres med økonomisk støtte fra Teater og Dans i Norden.

nr 5&11/magasinet/fre. kl. 20/lør. kl. 15 (60 min.)

Uppercut Danseteater LLATPOH

»Life, liberty and the pursuit of Happiness.« Ordene var Thomas Jeffersons og blev udtalt i forbindelse med den amerikanske frihedserklæring om menneskets fundamentale rettigheder. Med udgangspunkt i ordene om frihed, lykke og lighed går danseforestillingen LlatpoH fysisk, musikalsk og billedmæssigt bag om postulatet. Uppercuts faste koreografer Cher Geurtze og Sheila de Val har samlet et nyt hold af dansere og præsenterer dem i to nye værker og introducerer ved denne lejlighed den højt estimerede amerikanske koreograf Doug Varone for et dansk publikum.

nr 18&23/magasinet/lør. kl. 22/søn. kl. 15 (90 min.)

Paraplyteatret NATTEVÅGEN

Hun ville leve den store kærlighed; han ville lave en revolution. Nu da himlen er revnet og faldet ned på jorden, går de småfnisende på bare fødder oven på skårene af deres idealer. De, der ser dem, siger: »Men hvor skal de hen, der er jo intet dér?«. »Men vi går alligevel derhen, at gå er sundt for helbredet«.

Nattevågen er en billedrig, lyrisk fortælling, inspireret af maleren Chagalls univers. Med et minimum af scenografi - et bord, en bænke, en skrivemaskine, porcelænsskår og en chagall'sk ko i loftet - giver teksten og koreografien et maximum af billeder. Billeder om identitet: Hvor kommer jeg fra, hvem er jeg, hvad vil jeg?

nr 14&19/skuespillerskolen/lør. kl. 17 og kl. 22 (60 min.)

FRA SVERIGE:

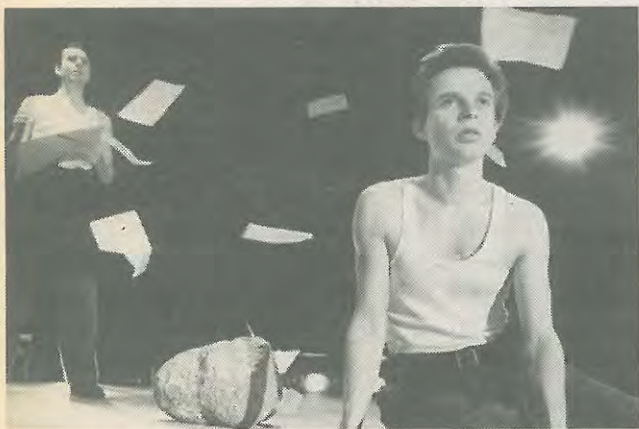
Clowndonnorna

BERNARDA ALBAS HUS

Syv kvindelige klovner klædt i sort i en balancegang mellem komedie og tragedie. Hvor? I Bernarda Albas hus af Garcia Lorca. Fem excentriske døtre lukkes ude fra verden af deres tyranniske moder, som - på trods af sin længde (142 cm) - holder dem i et jerngreb. Så meget jalousi, så mange mistænksomme hjerner, så meget ild, flamenco, varme, limonade, syning og undertrykt længsel...Det kan kun ende i tårer...tårer af latter.

- gennemføres med økonomisk støtte fra Teater og Dans i Norden.

nr 4&13/rosenhaven/fre. kl. 20 og lør. kl. 17 (90 min.)

Theater La Balance GALEFYRSTEN

- for unge og voksne

»Der var engang en dreng, som aldrig fandt et jeg«. En sådan dreng var Elgard. Forestillingen skildrer hans opvækst. Han er den yngste i en familie med fire børn. Da familien opløses, rejser moderen med de tre ældste og han bliver alene med sin far i et skovhuggerhus midt i Sveriges mørke skove. En dreng der var sær - eller blev han det? Som 16 år får han et psykotisk sammenbrud og bliver indlagt på et sindsygehospital...

Stykket er baseret på en autentisk svensk historie om Elgard Jonsson, der tilbragte syv år af sin ungdom som levende død på en psykiatrisk afdeling. Efter mødet med en kvindelig socialrådgiver og tolv års intensivt samarbejde kæmpede Jonsson sig tilbage til virkeligheden og arbejder i dag som psykolog. Det er hans selvbiografi, der er grundlaget for denne smukke og enkle forestilling.

nr 9&16/sukkerkogeriet/lør. kl. 13 og kl. 20 (100 min.)

WORKSHOPS

Festivalen byder i år på tre spændende workshops:

HISTORIEFORTÆLLER SEMINAR

v/ Guandaline Sagliocco

Eventyr, legender og myter henvender sig til alle. De morer os og giver os indsigt. Seminaret sigter på at åbne op for deltagernes eget fantasilandskab og improvisere historier frem eller genskabe legender.

tid: fredag 3.11. kl. 10 - 13. pris: 100 kr.

DANSETEATER

v/ Lis Larsen, Odense Danser

Prøv nogle af de danseteknikker som bruges til at træne kroppen, så den kan fortælle historier og antyde stemninger og får derigennem en forståelse for danse-teater som udtryksform.

tid: lørdag 4.11. kl. 10 - 13. pris: 100 kr.

CLOWN

v/ Clowndonnorna

- for professionelle teaterfolk, både mænd og kvinder

Hvem er du som klovner? Hvilke svagheder kan du forvandle til styrke med hjælp fra klovnenæsen, verdens mindste maske. Sammen med Viveka Olofsson/Clownen Viveka og dele af Clowndonna-ensemblet improviserer vi omkring krop og følelse, nærvær og kommunikation, status og det nødvendige i at »glemme sig selv«.

tid: lørdag 4.11. kl. 10-14. pris: 100 kr.

Egnsteatret Gruppe 38 MIN MODIGE MOR

George Taboris skuespil er en bevægende og meget livsbekræftende beretning om den ungarsk-jødiske forfatters mor, der i 1944 i Budapest bliver arresteret og sat på deportationstoget til Auschwitz. En sand historie om Elsa Tabori der et øjeblik skiller sig ud fra mængden - selvom hun hellere ville være fri. Det lykkes hende at overbevise den tyske kommandant på den sidste station om, at det er en fejltagelse, at hun er der. Han sætter hende på et tog og følges med hende tilbage til Budapest. Men er bøddelen derved blevet menneskelig - hvad er sandhed, hvad er løgn? Dramatisk udspiller historien sig som en dialog mellem moderen og sønnen, hvis samspil giver forestillingen en underfundig og humoristisk karakter.

nr 3&8/rosenhaven/fre. kl. 17/lør. kl. 13 (70 min.)

Svalegangen SENG

Forestillingens idé er lige så fantastisk som vanvittig: 7 ældre mennesker på en kæmpestor madras under en enorm dyne udkæmper en fælles kamp med og mod hinanden for at falde i søvn. Den værste hindring i den henseende er, foruden deres alder og interne uenigheder og svagheder, et usædvanligt veltalende og intrigant hoved, dekorativt placeret på en kaminhylde. Når nu sønnen alligevel bliver spoleret, hvad andet kan man gøre end at begive sig ud på en imaginær biltur (trygt placeret på madrassen og med livets rekvisitter let tilgængelige under dynen) gennem et England i fortid og nutid - fyldt med tabte drømme, tro, håb, kærlighed, humor og ikke mindst en uendelig poesi.

Seng spilles af 8 legelystne skuespillere, der har passeret deres »bedste alder«.

nr 15&22/rosenhaven/lør. kl. 19/søn. kl. 15 (120 min.)

FRA ENGLAND:

Kesselofski & Fiske THE SINKING OF THE TITANIC

»A comic catastrophe in rather bad taste featuring music, drama and some very tragic acting«.

Den engelske komikerduo Kesselofski og Fiske præsenterer en afsindig klovneudgave af historien om Titanics undergang. Kesselofski får lov at brillere i et utal af roller - han er, med falsk Kaptajn Vom-skæg, lynhurtigt maskeret som kaptajn Smith på broen, der kommanderer fuld kraft frem, da han får meddelelse om det truende isbjerg. Han er isbjerget selv i en anden variation. Han er tredje-klasses passager og som sådan i større livsfare end de helige på første klasse. Kesselofski og Fiske, der har totalt greb om sort humor og forklædnings- og forvandlingskunst, spiller dette megadrama med hjælp fra en genstridig lyd- og lysmand, en håndfuld dias, nogle få kostumer og rekvisitter.

- gennemføres med økonomisk støtte fra Teaterrådet.

nr 20&25/rosenhaven/søn. kl. 13 og kl. 17 (90 min.)

de Quincey / Lynch PARADANCE 33 »BUTOH PRODUCT«

- for unge og voksne

Paradance er en række af forestillinger, der begyndte i 1993 og som har været opført af de to internationale dansere/performere Tess de Quincey og Stuart Lynch i Skandinavien, Tyskland, Holland, Storbritannien og Australien. Oprindeligt startet som en undersøgelse i sammen-smeltning af skulptur og dans i en solo form er den blevet til en meget åben begivenheds-struktur, der også omfatter duo- og gruppeforestillinger, video og litteratur. Denne forestilling »Butoh Product« drejer sig - med afsæt i den japanske danseform Butoh - om en intens implosion af det sceniske rum for at vende vrangen ud på dansen. Ved at arbejde fra en både instinktiv og intellektuel base, vil forestillingen belyse den foranderlige krop, en multikulturel krop der periodisk tømmeres for at blive fyldt op igen og igen. Meget langsom og meget hurtig dans sammensættes i brudte mønstre for at tydeliggøre indirekte rum, for at omdanne, udfordre og sætte spørgsmålstejn ved dansens perspektiv.

nr 17&21/skuespillerskolen/lør. kl. 20/søn. kl. 13 (60 min.)

Velkommen til 8. TEATERFESTIVAL I ODENSE

Teaterfestivalen i Odense præsenterer i år for 8. gang et varieret udbud af de bedste forestillinger fra de mindre danske teatre samt et antal spændende udenlandske gæstespil.

Festivalen arrangeres af:

Teatercentrum, Odense Teater, Børneteateret Skægspire og Teatergruppen Gadesjakket i samarbejde med Odense Kommune og Teater og Dans i Norden.

Festivalen støttes økonomisk af:

Odense Kommune, Fyns Amt og Teater og Dans i Norden

BILLETPRISER

Med tilskud fra Fyns Amt er vi i år i stand til at udbyde billetter i abonnement. Et abonnement består af min. tre billetter til festivalens forestillinger.

Abonnement (3 bill.)	90 kr.
Løssalg	80 kr.
Rabatkupon (DT/Arte)	55 kr.
Ungdomsbillet (u. 25 år)	35 kr.

BILLETBESTILLING

Billetter kan bestilles ved at indsende omstående kupon til **8. Teaterfestival**

Rosenhaven, Filosofgangen 19, 5000 Odense C
OBS! Husk at vedlægge betaling i check.

Efter 1. okt. kan der bestilles billetter på festivalsekretariatets telefon 66 19 49 00

TILMELDING TIL WORKSHOPS

sendes sammen med betaling på check til

8. Teaterfestival

Rosenhaven, Filosofgangen 19, 5000 Odense C.
Sted for workshoppene oplyses efter tilmelding.

SPILLESTEDER

Festivalens forestillinger spilles alle i Odense centrum - i Rosenhaven, på Magasinet i Brandts Passage og på Odense Teater/ Sukkerkogeriet og på skuespillerskolen.

NATCAFE

Under festivalen er der Natcafe i Rosenhaven torsdag, fredag og lørdag aften fra kl. 22 - ca. 01.

Fredag og lørdag aften er der optræden i natcafeen.

Dag	Kl.	Nr.	Forestilling	Abonn. 3 for 90,-	Løssalg å 80,-	Rabat- kupon å 55,-	Ungd.- rabat å 35,-	*)
Tor.	20.00	1	Don Quixote					
Fre.	17.00	2	Don Quixote					
	17.00	3	Min modige mor					
	20.00	4	Bernardas hus					
	20.00	5	Den falne helt					
	20.00	6	Mure					
	22.00	7	Fluen					
Lør.	13.00	8	Min modige mor					
	13.00	9	Galefyrsten					
	13.00	10	Fluen					
	15.00	11	Den falne helt					
	15.00	12	Mure					
	17.00	13	Bernardas hus					
	17.00	14	Nattevågen					
	19.00	15	Seng					
	20.00	16	Galefyrsten					
	20.00	17	Paradance					
	22.00	18	Llatpoh					
	22.00	19	Nattevågen					
Søn.	13.00	20	The Sinking of Titanic					
	13.00	21	Paradance					
	15.00	22	Seng					
	15.00	23	Llatpoh					
	15.00	24	Nattevågen					
	17.00	25	The Sinking of Titanic					

Adgangskort til natcafé å 25,- (skriv antal)

Navn:

Adresse

Tlf. nr.

*) på grund af begrænset billetudbud kan forestillingerne være udsolgte. Alternative ønsker kan prioriteres i rubrikken længst til højre. Kuponen indsendes sammen med betaling i check (i kuvert mærket »festival«) til Rosenhaven 19, 5000 Odense C. Billetterne kan afhentes på Festivalsekretariatet i Rosenhaven fra mandag d. 30. oktober 1995.

Andre kulturtilbud i Odense...

Odense Teater

Jernbanegade 21, Odense, billettlf. 66 12 00 52

Store scene:

BELSEBUB SONATEN

3. 11. kl. 20 og 4. 11. kl. 16

Sukkerkogeriet:

ARNE LUNDEMANN SHOW

2. 11. kl. 20

Vintapperteatret

Vintapperstræde, Odense, billettlf. 66 14 18 44

DEN FORKERTE SIDE

2. 11. og 3. 11. kl. 20

4. 11. kl. 16 og 5. 11. kl. 17

Mimeteatret

Vestergade 95B, Odense, billettlf. 66 17 86 61

TROUBLESHOOTER

2. 11., 3. 11. og 4. 11. kl. 20

5. 11. kl. 15

Teatergruppen Gadesjakket

SKIBHUS 17:48, Nørrevænget 17, Odense,

billettlf. 66 14 40 21

SPLINT

-for 6-10 årige og voksne

2. 11. kl. 9.30 og 13.30

3. 11. kl. 9.30

4. 11. kl. 15.00

Badstuen

Østre Stationsvej 26, Odense

ØBERG/MYDTSKOV KVARTET (jazz)

2. 11. kl. 22

Rytmeposten

Østre Stationsvej 27 A, Odense

HARVEST MOON (pop-rock)

3. 11. kl. 22

Filosofgangen

Fyns udstillingsbygning for kunst og design

»GRÜNHORSE«

malerier, skulpturer m.m.

Tidens Samling

Brandts Passage 29, Odense, 6691 1942

Åben daglig kl. 10-17

Gratis rundvisning fredag kl. 14.

Kunsthallen

Brandts Klædefabrik

Aksel Jensen

malerier, tegninger, grafik

Thomas Bang

FREMTIDSTROFÆER

Merete Barker og Viera Collar

ENERGIENS SPOR

Museet for Fotokunst

Pentti Sammallahti

- Fotografi og bogkunst

Museets egen samling

KVALITETSUDVALGET kunne undersøge, hvorfor »originalerne« efterhånden forsvinder. Hvorfor er det så svært at finde nogen, som »eksperimenterer« professionelt. Er vi på vej mod en standard-kvalitet? Det er ved at være et stort problem, at »anderledes« forestillinger ikke sælger. Som en konsekvens af det manglende salg mister de grupper, som risikerer noget, muligheden for at få tilskud.

Catherine Poher, freelance instruktør og billedkunstner

For et år siden lagde vi op til, at et teater kunne bestille os til at arbejde en hel sæson igennem med samtlige produktioner. Noget, der tidligere var kommet til som lag på lag, ønskede vi at afprøve som en fastere aftale.

KAN DET FORTSÆTTE?
En vigtig baggrund for kvali-

på gulvet med sin skuespiller, Birgitte Norholt, under prøverne på Theater La Balance-forestillingen *Neyst*

Det nuværende udvalg har i sin grundform eksisteret siden 1989. Først i en 3-års periode, derefter gen-nedsat på opfordring fra en generalforsamling, der kritiserede, at den daværende bestyrelse et år havde valgt at erstatte kvali-

tetsudvalget med en gruppe af konsulenter. Udvalget ønskede selv en udvidelse med fire til seks personer for at kunne leve op til efterspørgslen og for at give mulighed for orlovperioder for medlemmerne.

Helt afgørende for udvalgets arbejde er, at der er tillid til det. På den ene side til dets medlemmer, på den anden side til det arbejde, udvalget udfører samlet. En vis kontinuitet er nødvendig: Udvalget skal finde en form. Eller rettere finde frem til skiftende former.

Måske er netop »den manglende form« en vigtig form. Måske var netop frigørelsen fra den stramme form, fra optagelseskriterie-legen, baggrunden for den succes, som kvalitetsarbejdet har vist sig at være. Den form, vi nu har, der virker som det, der ligger lige for, som noget man bare lige kan gøre, er netop resultatet af mange års forskellige måder at snakke kvalitet på.

Kvalitetsdiskussionen er livgivende og fagligt inspirerende for kvalitetsudvalget. Og det er alletiders, at vi har nogle frivillige teatre at øve os på - for nu at vende det lidt på hovedet! Og når vi bliver spurgt: »Får I ikke noget for det?« må vi svare: »Jo, altså... nej... det er blanding af overbevisning og LYST, der driver værket.«

tetsdiskussionerne i Danmark ligger i vores geografiske lidenhed og vores årlige børneteaterfestivaler. Det, at vi ofte mødes, og at mange kender mange stadigt bedre, skaber lyst til at arbejde sammen på mange planer. Vi bliver trykke ved hinanden og hinandens motiver.

I stigende grad - og jo mere vi arbejder med et teaters hele produktion - kommer vi til at snakke om determinerende faktorer, der ligger uden for den enkelte forestilling. De faktorer, der er bestemmende for et helt teaters arbejde og kunstneriske niveau.

Vi gør os umage med at pege på tendenser i teatrets arbejde, at bidrage med gode ideer til fremtidige satsninger. Ikke mindst spændende i en periode, hvor der forestår - og allerede er i gang - radikale ændringer og opbrud. Større og mindre kriser i de gamle teatre, stagnation og svingende kvalitet skal føre til ændrede prioriteringer og indvinding af nyt land, hvis ikke dansk børneteater skal ende som musealt vidnesbyrd om svunden storhed.

Kvalitetsudvalget består af:
Ray Nusselein, Catherine Poher, Peter Seligmann, Lene Vestergård og Biba Schwoon, der skrev de mange udsagn sammen.

Et eksempel på arbejde med kvalitet 1994-95

Theater La Balance meldte sig straks på BTS' generalforsamling i 1994, da kvalitetsudvalget opfordrede teatre til at arbejde en hel sæson med samtlige produktioner.

Kvalitetsudvalget har haft mulighed for at se »Cordelia«, »Galefyrsten« og »Lysthuset«, tre meget forskellige produktioner, som imidlertid alle bærer deres tydelige mærke af Theater La Balance.

Teatret har siden sin start fokuseret på det visuelle udtryk, på arbejdet med det kropslige, fysiske udtryk, baseret på eksisterende, men bearbejdede tekster med stærke udsagn. La Balance's forestillinger har dækket aldersgrupper fra småbørn til unge/voksne.

La Balance har i et par sæsoner fået støtte i RBOT i det midterfelt (1,5 mio. kr.), som gør det svært at få pengene til at slå til, hvis man som La Balance ønsker at satse med produktioner, der ikke på forhånd har et sikkert publikum. Og indimellem med produktioner, der kræver mange medvirkende og derfor er dyre på turné. Et teater, der ikke lader sig nøje med nemme løsninger, har brug for større støtte end den, der indtil nu har kunnet gives til La Balance.

Penge rækker ikke til at have faste spillere, dårligt nok til at lønne den faste kerne, som er teatrets ledelse. Selv om teatret har en gruppe af skuespillere, der føler sig knyttet til La Balance, er det altså ikke muligt at ansætte dem så fast, at de sammen kan udvikle et »La-Balance-sprog-og-udtryk« gennem flere år.

Kvalitetsudvalget har - udover at se færdige forestillinger - sammen med La Balance for første gang afprøvet det at se en prøve på en forestilling (»Lysthuset«) i den fase, hvor man er nået til de første gennemspilninger af et foreløbigt resultat. Det gav os mulighed for allerede da at stille spørgsmål til elementerne i forestillingen. For så senere at vende tilbage til det færdige resultat og drøfte mere indgående, hvad der lykkedes, og hvad der gik galt.

VILJESTÆRK KERNE

Vi havde ikke besvær med at finde til teatrets stærke sider: det stærke billedsprog, de altid gennearbejdede og visuelt udfordrende scenografier og kostumer med vægt på et fantasifuldt lysdesign. Fokuseringen på skuespillerens kropslige udtryk - med udgangspunkt i uddannelser

inden for teaterformer med dette fokus. Stor opmærksomhed på brugen af stemmer og sang. Ønsket om at finde frem til tekster, der på én gang kan udfordre og røre publikum og være udgangspunktet for et billedsprog, der kradser i publikums bevidsthed.

Man mærker en viljestærke af mennesker i La Balance, som forstår hinanden, som sammen udvikler ideerne. Noglepersonernes stærke og svage sider bliver naturligvis også teatrets stærke og svage sider.

Det blev klart for os gennem sæsonen, at La Balance har vanskeligere ved i alle forestillinger at give ordet og sproget det udtryk, den klang, styrke og mangfoldighed, der er nødvendig for at nå det høje kvalitative niveau, som teatret stræber efter. Det beror dels på skuespillernes formåen, dels nok til en vis grad på instruktøren Marc van der Veldens hollandske oprindelse. Trods et fremragende dansk mangler hans modspil til skuespillerne måske netop den sproglige fokusering. I en bearbejdelse af Shakespeares »Kong Lear« til forestillingen »Cordelia« er sproget så vigtig en del, at det under alle omstændigheder bliver meget væsentligt for forestillingens resultat.

FORM OG INDHOLD

La Balance har en ambition om at søge den universielle skuespiller, som hos Peter Brook; et ønske som ikke lige sådan lader sig opfylde. Men samtidig også en ambition om, at teatrets instruktør udvikler sig selv for at kunne bidrage til at få det frem hos folk, som de gerne vil have. Sammen at kunne opleve det »magiske øjeblik«. Det var derfor naturligt for udvalget at stille spørgsmålet, om man kan vælge en stil, hvis spillerne ikke kan leve op til det? Hvor lang tid har man brug for til udvikling af en fælles kunnen, der kan indfri de krav, man stiller?

En tendens til at fokusere så stærkt på formen, at indholdet får lavere prioritet, pegede vi på. Den æstetiske søgen kan resultere i, at formen overtager emotionen. Og hvis man har haft som udgangspunkt, at man vil røre publikum, kan man risikere at forfejle sit mål. Formelementerne arrangement, farver, lys etc. overtager følelserne i stedet for at forstærke dem.

Det vigtige i ikke hele tiden både at ville vise og fortælle, men at give publikum mulighed for at danne deres egne billeder, var et tema, der spandt sig ud af snakken om gale »Galefyrsten«, en ordrig og stærk tekst om en skizofren dreng, som af og til gav os som publikum dobbelt

pålæg på brødet.

Lotte Faarup havde dels dramatiseret bogforlægget til »Lysthuset« og instrueret forestillingen. En morfar og hans barnebarn, en pige, af søger sammen den netop afdøde mormors liv. Hvorfor kunne ingen tilsyneladende lide hende?

Forestillingen handler både om børns forhold til død og levend liv, tager udgangspunkt i barnets spørgsmål og vil ægge til spørgsmål og følelser hos publikum om de forskellige generationers liv med hinanden i en familie. For en gangs skyld hos La Balance mente kvalitetsudvalget at kunne se, at forestillingens scenografi spændte ben for den samlede indtryk. Den var smukt tænkt, men gav skuespillerne mange bindinger og meget at flytte rundt med. Gjorde forestillingen tungere end nødvendigt.

Men som helhed en spændende forestilling. Udfordrende for sit publikum med et mormor-billede, der går under den almindelige »søde-mormor-kliché«.

Kvalitetsudvalget undrer sig sammen med La Balance over, at køberne ikke har interesseret sig for den overhovedet. Kan de ikke få øje på kvalitet, når de ser den? Eller tør de ikke spille med på at udfordre de klicheer, som også børn bærer rundt på?

STOR ÅBENHED

Det siger sig selv, at en artikel som denne kun giver en smagsprøve på det arbejde, der foregår mellem kvalitetsudvalget og et teater. Mange detaljer er blevet vendt, utallige spørgsmål blevet stillet. Udvalget var begejstret for den åbenhed og entusiasme, som La Balance investerede i samarbejdet. La Balance var glade for udvalgets høje ambitioner på teatrets vegne, at vi søgte det optimale.

La Balance kunne - ligesom udvalget - have tænkt sig, at alle medlemmer kunne have til stede på alle møder. Desværre ved vi af erfaring, at dette ønske ikke lader sig opfylde. Med tre turnerende skuespillere fra hver sit teater som medlemmer af udvalget er kalender-aftaler i dette arbejde noget af det vanskeligste. Udvalget gør imidlertid et stykke arbejde for, at alle er à jour med informationer. Men det er naturligvis ikke det samme som tilstedeværelse. Som i teaterproduktion vil dialogen i dette arbejde være afhængig af, hvem der deltager i den.

Teatret var blevet klar over undervejs, hvor vigtigt det er, at man selv gør sig klart, hvad man gerne vil have ud af samarbejdet. Hvor meget man vil forberede sig til hvert møde, og hvor meget man vil samle op fra gang til gang.

La Balance (LB) møder kvalitetsudvalget (KV) for sidste gang. Fra venstre og rundt: Lene Vestergaard (KV), Ray Nusslein (KV), Lotte Faarup (LB), Catherine Poher (næsten skjult/KV), Biba Schwoon (KV),

Marc van der Velden (LB), Peter Seligmann (KV), Tinne Borgland (LB), Julie Forchhammer (LB), Anette Riis Poulsen (LB), Svend Erik Bergstrand (LB) og Anne-Karina Nikolajsen (LB). Foto: Kurt Johansen

STATUSOPGØRELSE

Et hel sæson har kvalitetsudvalget kigget på La Balances forestillinger. Teatret har været glade for indsatsen, tænkt over kritikken - og vil bruge dele af den til at finjustere arbejdsmetoder og ambitioner

Marc van der Velden:
»Man skulle lige vænne sig til stilen og undlade at blive stødt.«

Af Carsten Jensen

Hvordan føles det egentlig at lade et selvsupplerende teaterpoliti kigge ens kunstneriske virke efter i sømmene gennem en hel sæson - og ovenikøbet få stillet nærgående spørgsmål om formåen og ambitioner?

Det ved Theater La Balance, efter at fem fra Børneteatersammenslutningens seks personer høje kvalitetsudvalg (den ene havde orlov) har fulgt dem i et lille års tid - sådan som det fremgår af rapporteringen på de foregående sider.

»De tog deres arbejde meget alvorligt, gjorde deres hjemmearbejde og var ikke bange for at komme med kritik eller børe efter motiver. Man skulle lige vænne sig til stilen og undlade at blive stødt,« lyder det fra Marc van der Velden, medstifter og instruktør af den seks år gamle teatergruppe.

»Man har lyst til at forsvare og forklare hele tiden, når man bliver kritiseret - men den trang forsvinder i et længere forløb som dette. Og selvom vi ikke altid var enige i deres synspunkter, var det dejligt at opleve fem mennesker, der ofrede deres tid og energi på at diskutere med os,« kommer det fra administrator Anette Riis Poulsen, der var med ved samtlige seancer med kvalitetsudvalget.

Og så var der endda ikke fri adgang til den frivillige spanking. For at gøre diskussionerne overskuelige var La Balance nødt til at begrænse deres eget deltagerantal til instruktør, scenograf, kostumier, teknikere, administrator og skuespiller(e) fra den aktuelle forestilling, der skulle diskuteres.

TÆTTERE SPILLERTILKNYTNING

Kvalitetsudvalget var sjældent selv i stand til at troppe fuldtalligt op, men mødtes en times tid før fællesdiskussionerne med teatret for at aftale fælles referencerammer og afstikke hovedtemaer. De efterfølgende møder var af mindst to-tre timers varighed, og der blev afholdt fem-seks af slagsen.

Hensynet til spillerne gjorde, at man ventede med kvalitetsudvalgsmøderne til et stykke tid efter premiererne - så den første følsomhed var væk.

Men i øvrigt blev diskussionernes karakter meget instruktør- og scenografi-rettede. Netop fordi La Balance organisatorisk har valgt at have fast instruktør og scenograf, mens spillerne er løsarbejdere.

Det visuelle er meget udtalt i La Balances forestillinger, og en af udvalgets konklusioner er, at teatret koncentrerer sig om formen på indholdets bekostning...

Marc: »Jeg mener godt, at formen kan være en del af indholdet, men vi har snakket om problemerne med at få skuespillernes følelsesbetonede arbejde ud. Vi giver nok nogle gange for lidt plads til det i forhold til den samlede struktur.«

Anette: »Problemet ligger også i valget af spillere. Vi vil både det fysiske og flotte, men også det med ordene. Derfor satser vi måske nogle gange for meget - vi kan ikke rumme det hele.«

Udvalget mener også, at der kan ligge et sprogligt problem i instruktør Marc van der Veldens hollandske baggrund?

Marc: »På det helt konkrete plan kan jeg måske have svært ved at høre, om accentueringer er rigtige, men om det ligefrem er en hovedårsag...

Måske bunder det i, at min erfaring ligger mere i det fysiske teater.«

Kvalitetsudvalgets fokusering på spillernes udtryksmuligheder har nok sat en proces op i omdrejninger. For selvom pengene p.t. ikke rækker til faste spillere, kan en tættere spillertilknytning vise sig at være vigtigt for teatrets fortsatte udvikling.

Historisk set befinder teatret sig i en anden situation end de gamle danske børneteatre med deres fast-tilknyttede - omend sjældent helårsansatte - spillere. La Balance spiller også mange voksenforestillinger og benytter sig generelt af yngre spillere, der også selv afsøger markedet for nye udfordringer.

TRYK PÅ DE RIGTIGE PUNKTER

Kvalitetsudvalgets tilstedeværelse kan altså siges at have aktualiseret en generel spillerproblematik, mens andre input har været af mere detaljeret karakter:

Marc: »De har måske trykket på punkter, som man har gået rundt og spekuleret på uden at have fået sat ord på - og dermed er man kommet til at lave de samme fejl igen. Et eksempel er »Galefyrsten«, hvor de siger, at det var flot forestilling og en god historie - og så slår ned på, at der var godt med dobbeltkonfekt i måden at bruge tekst, billeder og lys på.

Selvom jeg så synes, at det er en enkelt og ikke overlæst forestilling, så er der måske noget om snakken, og det kan jeg tænke over næste gang.«

Anette: »Et andet eksempel er med »Lysthuset«, hvor udvalget mente, at der ikke var helt det samspil, som vi plejer at lave og får ros for, mellem scenografi og form og spillerne. Det fornemmede vi måske også selv, men det

giver stof til eftertanke, når vores scenograf så bliver spurgt: Du laver altid så æstetisk flot scenografi, har du nogen sinde tænkt på at lave noget grimt...«

Så tænker hun over det, og måske kommer det til udtryk om to-tre forestillinger i en dims, som hun af den grund laver anderledes. Det er ikke sådan, at vi ikke står inden for vores stil, men der sker nogle små processer undervejs...«

FAGSNAK MED FAGFOLK

Marc: »I »Cordelia« var det tydeligt i opsætningsfasen, at den var for lang. Vi kunne ikke præsentere 2½ time som ungdomsforestilling og måtte skære ned til 1½ time. Det gjorde faktisk, at forestillingen fik et meget dynamisk præg med hurtige skift, men til gengæld manglede vi måske nogle hvilepunkter i forestillingen - hvor tilskueren bare får lov til at kigge på en spiller, der ikke siger noget i to minutter...«

Man tror alligevel, man har klaret hovedproblemet, og så kommer en fra udvalget og siger: Du skifter for hurtigt fokus. De sætter nådesløst fingeren på de svage punkter. Der kommer det ind, at de er fagfolk og godt ved, hvad de har med at gøre.

Og de går helt ned i detaljen: Hvorfor står den kop der? Og så kan man sige: Ja, hvorfor egentlig. Den har bare været der fra starten af processen, men har måske ikke længere nogen funktion. Eller man bliver spurgt, hvorfor det er nødvendigt at flytte det bord tre gange under forestillingen osv.«

Kan man vende det om og spørge, om I oplevede, at udvalgsmedlemmerne i virkeligheden brugte deres eget teatersyn i kritikken af jeres form?

Anette: »Deres forskellige

teatersyn skinnede igennem, men det har de ikke forsøgt at skjule. Men der ER blevet røkket ved noget gennem dette år. Det har været spændende og lærerigt at snakke med kyndige folk »udefra«; få andres syn på det, vi går og laver. Og så tager vi det gode og smider resten væk.«

Marc: »De prøver at finde ud af, hvad det er for valg vi har truffet - og så vil de høre om motiver og derefter insistere på, at vi skal være konsekvente ud fra det. Det har været et godt udgangspunkt.«

INTERNT KVALITETSUDVALG

Nu kunne det måske lyde, som om kvalitetsudvalget konstant har haft store tomelskruer på La Balance. Men der har også været rigelig med ros og opmuntringer.

Anette: »Vores udgangspunkt for at sige ja til at blive sæsonbedømt var jo heller ikke, at der var problemer, men netop et ønske om at forfine vores teatersyn og måder at arbejde på.«

Marc: »Vi synes selv, at det generelt er flotte ting vi laver, og det er godt at få andre til at vurdere det. Det har virket som en slags statusopgørelse - hvad er det, der er godt og mindre godt ved vores måde at arbejde på.«

Selvom der sikkert vil gå nogen tid, før effekten af processen slår igennem i vore produktioner, har det faktisk været så positivt, at vi har snakket om at finde nogle mennesker, der kan fungere som et internt kvalitetsudvalg for os fremover - udover de venner og bekendte, som ellers kommer og kigger på.«

MANGLENDE DIALOG

Theater La Balance har altså været tilfredse med BTS-kvalitetsudvalgets indsats, men derudover synes Marc van der Velden, at der mangler en til-

Anette Riis Poulsen:
»Man har lyst til at forsvare og forklare hele tiden, når man bliver kritiseret.«

svarende dialog på det generelle plan i Børneteatersammenslutningen.

Marc: »BTS tager sig af de organisatoriske ting, men vi bør nok også bruge tid på pleje idealerne og det generelle kvalitetsarbejde. Vi har altid selv været positive over for at arbejde med kvalitet inden for organisationen og har også været på den side, der kræver kvalitet for medlemmerne af BTS. Det kan godt være, at det interne kvalitetsarbejde - seminarformen på festivalerne - måske var forældet, men så må man finde nye former at arbejde med kvalitet og kritik på.«

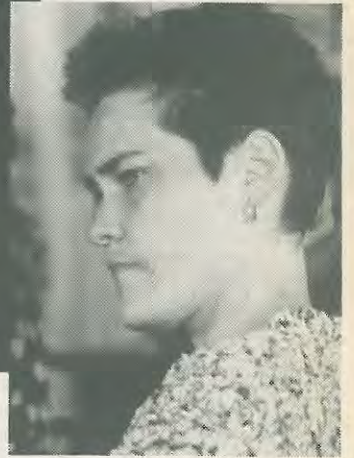
Det er ressourcekrævende for alle parter, men noget kunne tyde på, at netop kvalitetsudvalg, sat på en gruppe over en længere periode, kan være vejen frem.

Om den aktuelle model, som La Balance nu har været en del af, også kan forbedres, er en anden sag. Måske er fem-seks personer lovligt mange at forholde sig til?

Marc: »Problemet var, at de havde valgt at være fem-seks personer, så i hvert fald tre-fire kunne komme hver gang. Vi synes til gengæld, at det var et problem at møde andre ansigter hver gang. For det er ret følelsesbetonet arbejde - man er sårbar - at skulle diskutere på denne måde, og derfor er det rart at se de samme mennesker.«

Marc og Anettes bud er, at et udvalg hellere må bestå af tre personer - som så er med til alle seancerne.

Og dermed slutter vi meget passende af med en kritik af kritik-udvalget. Som dog ikke skal overskygge hovedkonklusionen: En anbefaling fra La Balance til, at andre teatergrupper prøver en tur gennem kvalitetsmøllen.

VITALITET I VEJLE

Våde øjenkroge, givtige kultursammenstød, spændende workshops og forestillinger af vekslende kvalitet - det tegner rammerne for en succesrig international børneteaterfestival i Vejle

Af Else Marie Mandøe

Her har I opskriften på en festival-succes - ikke mindst når det gælder gennemslagskraft i lokalpressen: Inviter 10 børn fra Zimbabwe og få dem til at lave et teaterprojekt med en dansk skoleklasse.

Den netop afsluttede teaterfestival i Vejle gjorde det - med daglige rapporter i den lokale avis om afrikanernes gøren og laden til følge. Men succesen fandtes ikke kun på tryk. De afrikanske børn og 6. a. fra Mølholm Skole i Vejle hyggede sig sammen og arbejdede sammen på bedste vis. Og da resultatet af det hele blev vist på skolen for skolens elever og som en offentlig forestilling, var succesen åbenlys. Jeg overværede den offentlige forestilling og må indrømme, at det samlede sig i øjenkrogene, da børnene - sorte og hvide - i slutsangen gav alt, hvad de havde i sig.

Allerstørst var succesen måske for de familier, der i ugens løb havde »adopteret« et barn fra Zimbabwe. Det var rørende at opleve afskeds-scenerne på banegården i Vejle. Ingen tvivl om, at dette møde mellem to kulturer har givet indsigt og oplevelser, som ingen turistrejse eller geografibog kan hamle op med.

Men Zimbabwe-børnenes pressetække havde nu også en omkostningsside. Faktisk stjal dette projekt ganske billedet fra festivalens øvrige arrangementer og forestillinger - som nu nok havde været en omtale værd.

DANSE-WORKSHOP

Den internationale børneteaterfestival rummede otte udenlandske og to danske forestillinger. Festivalens overordnede mål var at inspirere skolerne til også på længere sigt at interessere sig for teater i undervisningen. Af den grund var der indlagt workshops for lærere og for elever.

En del af denne workshop-aktivitet fandt sted under ledelse af Efva Lilja Dansproduktion. Denne gruppe har specialiseret sig i at skræddersy workshops og forestillinger til hvert arrangement og i forhold til arrangørernes ønsker. Som optakt til festivalen blev der afholdt en danseworkshop for lærere i Vejle om dansens

sprog og udtryk.

Desuden arbejdede gruppen med et par 9. klasser. Et forløb på en dag for hver klasse. Hver workshop blev fulgt op af en af teatrets forestillinger for hele skolen.

Jeg overværede den danseforestilling, som skulle vises på Bredager Skole i Jelling for skolens øvrige elever.

Forud for forestillingen forklarede Efva Lilja, at 9. a gerne ville vise os, hvad de havde arbejdet med i workshoppen dagen forinden. Det var dejligt at se, hvor selvfolgeligt 9.a gik ud på gulvet og præsenterede deres lille stykke og imponerende, hvad de havde nået på bare en dag. Og der var heller ingen fnis og dumme bemærkninger fra dem, der så på. Jeg er sikker på, at noget har flyttet sig, ikke bare for 9.a, men også for alle, der så på.

INTENS FORESTILLING

Koreografen Efva Lilja har samlet en gruppe dansere i alderen 25 til 55 år, som udover deres danseuddannelse har erfaring i pædagogisk arbejde, fortrinsvis med unge over 12-13 år. Når gruppen arbejder med unge, er det altid med udgangspunkt i deres egne følelser og ved at inddrage kropssudtryk og musik, som de unge benytter sig af.

Når teatret producerer en forestilling, foregår det ofte i samarbejde med en komponist, og musikken vokser frem sammen med bevægelserne. Teatret har et repertoire af forestillinger, som kan kombineres og varieres efter tid og sted. Der er mindre forestillinger som de to, der blev vist på Bredager Skole i gymnastiksalen, men de kan også tilbyde større sceneforestillinger og ikke mindst forestillinger som kan spilles udendørs, tilpasset de fysiske rammer.

Det var ganske betagende at opleve forestillingen »Du«, som gruppen spillede for kollegerne en aften i løbet af festivalugen i en lysning i skoven udenfor Idrætsskolen, hvor festival-deltagerne boede. Med trækronernes lysmosaik som virkningsfuld scenografi, præsenterede de en forestilling i tre akter. I første akt er to midaldrende mænd i langsomme og udtryksfulde bevægelser på skovbunden. Anden akt i en lys-

ning ved siden af med en ung kvinde og mand og tredje akt blev danset oppe i selve træstammen af et yngre par - også kvinde og mand - svævende mellem himmel og jord.

Den samme forestilling blev senere på ugen opført som offentlig forestilling udenfor Musikteatret i Vejle, men her tilpasset og gennemført som dans i tre elementer: i vand, i sand og i luften - den sidste oppe på søjlen foran musikteatret.

Disse udendørs forestillinger blev udført uden ledsagende musik og med en intensitet i udtrykket, som kunne fastholde publikums opmærksomhed og formidle en række billeder og stemninger.

PAKKET IND I PLASTIC

En dansegruppe Monteure fra Tyskland deltog med forestillingen »Sternenblicke«. I denne forestilling var der en enkelt danser og en cellist, som også var aktør i stykket. Musikken var udtryksfuld og cellisten dygtig, og danseren så ud til at befinde sig godt med at bevæge sig til musik-

ken. Men forestillingen var pakket ind i plastic - og der blev den. Den nåede ikke ud over det hegn af plastic, som omgav scenegulvet. Og publikum - en stor gruppe børn mellem 10 og 13 år gjorde ikke forsøg på at skjule, at de kedede sig. Enkelte gabte hørligt, en del rendte fra forestillingen og et af børnene udbrød: »Jammen det forestiller jo ikke noget!« Og sådan havde jeg det også.

Når udenlandske forestillinger hentes her til Danmark, kan det altid diskuteres, hvor meget hensyn der skal tages til »sprogligheden«. Denne diskussion var aktuel i forbindelse med den italienske forestilling »Piccoli Angeli« med Trickster - Bricconi Divini. Forestillingen er meget tekstbaseret og udføres blændende af to skuespillere. Deres imponerende skuespillerpræstationer var dog spildte på Anders, Martin og Tommy på første række ved siden af mig. De talte højt og uafbrudt sammen, indtil jeg puffede til dem og sagde, at jeg ikke kunne høre noget for deres snak. Martin så foragteligt på mig

og sagde »Du kan sgu da høre ikke forstå noget af det«.

ELEVERNE VAR IKKE FORBEREDTE

Det var tydeligt i løbet af festivalen, at nogle skoler havde forberedt eleverne grundigt på det, de skulle opleve. Det var sig forestillingens karakter, sprog eller emne. Andre skoler, som her på Hældager-skolen havde klart forsømt at give eleverne bare en vag ide om, hvad der skulle foregå. Ja, end ikke en publikumsopstilling var der til de godt 300! børn, skolen lukkede ind. Børnene kom sjokkede med hver sin stol, som de prøvede at placere længst muligt væk fra det, der skulle foregå. Ingen ansvarlig fra skolen tog hånd om situationen og skuespillerne måtte selv, efter bedste formåen, forsøge at få orden i kaos. Så selv om eleverne havde kunnet forstå ordene, kunne de alligevel ikke se noget fra 3. række og bagud. Det måtte gå galt, og det gjorde det.

Da jeg efter forestillingen talte med de to skuespillere, viste det sig, at det var kommet som et chok for dem, at de skulle spille i en hal. De spiller normalt altid på en scene og troede ikke, det var nødvendigt at nævne det. Det gav anledning til en snak om forskellene på traditionerne indenfor børneteaterområdet i Danmark og Italien. I begge lande er børneteateret opstået som en bevægelse væk fra det traditionelle voksen-teater. I Danmark vendte vi os som bekendt bort fra scenerne og drog ud til børnene i deres skoler og institutioner og spillede i de lokaler, som var til rådighed. I Italien derimod kæmpede børneteateret for at få etableret scener specielt beregnet for børneteater. De scener findes nu rundt om i Italien - også ude på skolerne. Der var derfor faktorer, udover de sproglige, som gjorde, at forestillingen »Piccoli Angeli« ikke blev, som den er tænkt.

FAGLIGE FÆRDIGHEDER

Festivalen havde også besøg fra Rusland, hvor traditionerne for børneteater ligger ganske langt fra vore. Det er stadig sådan, at forestillinger helst skal spille for så mange børn som muligt og det kræver en scene. Det præger

forestillingerne i udtryk og fremførmåde og sådan var det også med forestillingen »Kukly kak oni est« med E. Demmini Dukketeater fra Sct. Petersborg. En egentlig forestilling var der vel ikke tale om. Snarere en fremvisning af forskellige typer dukketeater og færdigheder i faget. Ganske underholdende og charmerende og til stor applaus fra salen.

Det er en del af charmen ved en international festival, at så mange forskellige sprog og kulturer mødes. At høre rytmen og tonen i mange forskellige sprog følger en dimension til arrangementet, og det kan også være en del af oplevelse af en forestilling fra et andet land.

Teatergruppen Arad Goch fra Wales havde valgt at opføre stykket »Talesin« på walisisk. Inden forestillingen blev der givet et grundigt referat af handlingen og jeg havde ikke besvær med at følge med i den lidt komplicerede historie om heksen og de to mænd - hendes søn og hendes tjener - som ved historiens slutning bliver til én person - den klogeste og dygtigste digter i landet.

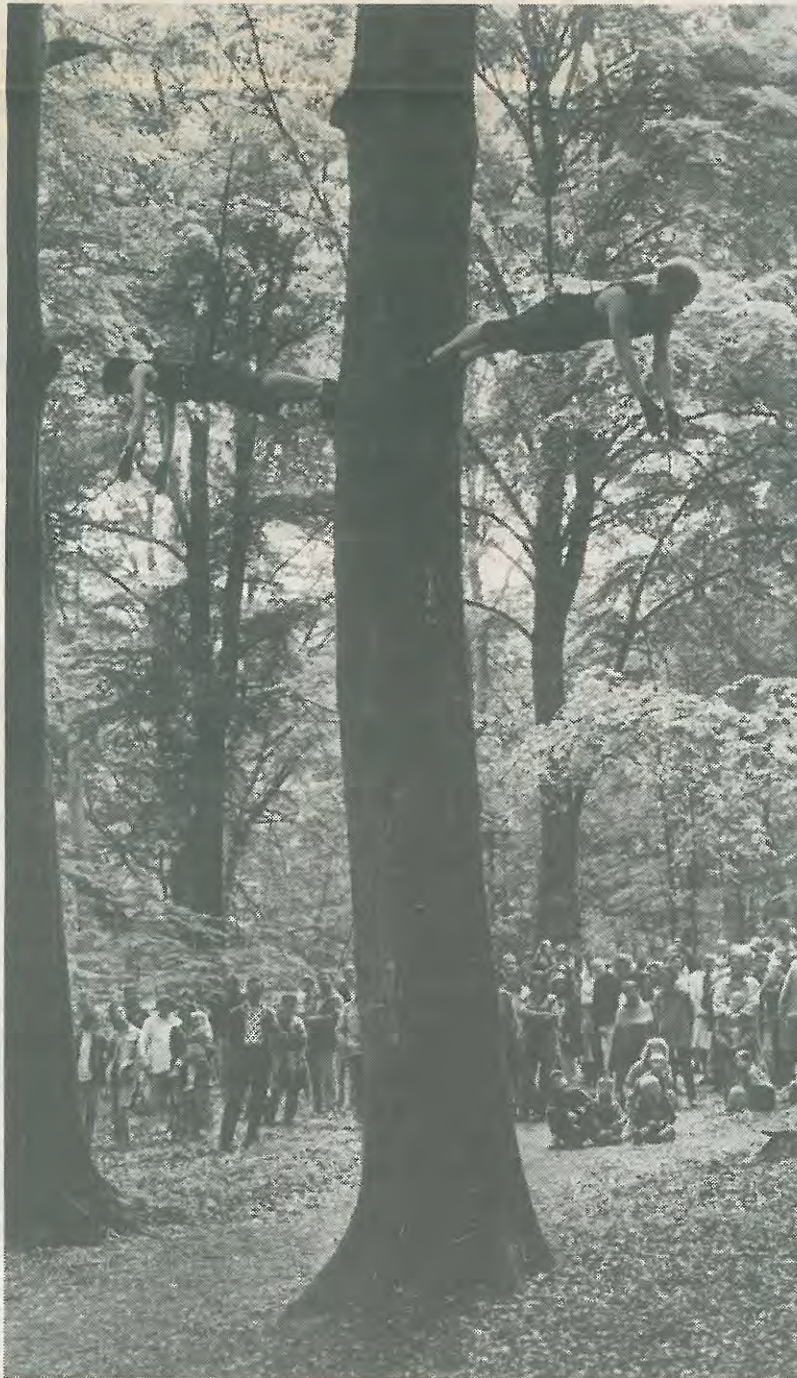
Arad Goch laver som regel også en version på engelsk af deres forestillinger, men vil helst opføre dem på walisisk. Waliserne har brug for at dyrke deres eget sprog og deres egen kulturarv efter så mange års fremmed undertrykkelse, og Arad Goch gør sit for at overlevere de gamle historier til børn og unge på deres eget sprog.

GLÆDELIGT INITIATIV

Festivalens offentlige forestillinger var godt besøgte og blev godt modtaget. Arrangørerne havde oprindeligt planlagt, at alle festivalens forestillinger skulle spille offentligt én gang i løbet af festivalugen. Det blev ikke helt sådan, fordi flere af de deltagende teatre til deres skoleopførelser måtte lægge beslag på de spillesteder, der skulle bruges til de offentlige forestillinger. Det var en skam at publikum i Vejle ikke fik lejlighed til at se flere af festivalens tilbud. Det gælder ikke mindst de to danske forestillinger Den Blå Hest med »Hvor har du været så længe?« og Det Lille Turnéteater med »Odysseus«. To forestillinger, som står sig flot - også i international sammenhæng.

Det er glædeligt, at et amt og en kommune tager initiativet til en international børneteaterfestival. Det er endnu mere glædeligt, når arrangementet lykkes og alle - inklusive arrangørerne - håber, det kan lade sig gøre en anden gang.

Tænk, hvis Vejle kunne blive kendt for noget andet end, at det var der, Allan Simonsen engang spillede.

Svævende mellem himmel og jord - Efva Lilja Dansproduktion igang med forestillingen »Du«. Foto: Ralph Nykvist

Dansk ASSITEJ holdt generalforsamling d. 16. august under den internationale børneteaterfestival i Vejle.

Nyvalgt til bestyrelsen blev Dieter Steffen fra Bjørneteateret.

Herefter ser Dansk ASSITEJ's bestyrelse således ud:

Kate Bryrup, Flemming Hansen (Artibus), Peter Manscher (Teatercentrum), Ray Nusslein (Paraplyteatret), Anette Riis Poulsen (La Balance), Anders Ramberg (Jakobole Teatret), Michael Ramløse (Teatercentrum), Biba Schwoon, Peter Seligmann (Baggårdsteatret), Anne-lis Skipper (Fair Play) og Dieter Steffen (Bjørneteateret).

Udover de sædvanlige dagsordenpunkter som beretning, regnskab, arbejdsprogram og budget indeholdt generalforsamlingen en orientering om forberedelserne til ASSITEJ's 12. verdenskongres i Rostov-na-Donu i Rusland i oktober 1996.

Dansk ASSITEJ tilbyder alle interesserede en pakke-rejse direkte til Rostov med chartret fly fra København. Vi flyver via Frankfurt og samler op fra andre europæiske og oversøiske lande.

Samlet pris for pakken inkl. hotel-overnatning 8 nætter i Rostov, morgenmad og kongres-gebyr er 8.500,- kroner.

Interesserede kan få yderligere oplysninger hos Dansk ASSITEJ - og i øvrigt læse mere om arrangementet i næste nummer af Børneteateravisen.

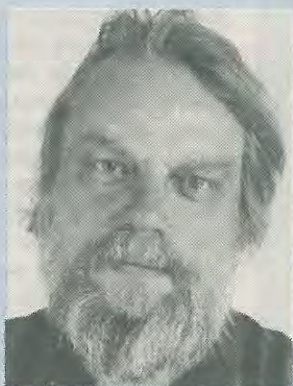
Efter generalforsamlingen afholdt Dansk ASSITEJ en stor festaften for medlemmerne og deltagerne i den internationale børneteaterfestival i anledning af Internationalt ASSITEJ's 30 års jubilæum.

Aftenen bød på 2½ times top-underholdning fra danske og udenlandske teaterfolk, festtale, pris-uddeling (se andetsteds), hilsen fra ASSITEJ's præsident Michael FitzGerald og afsluttende fødselsdagssang.

En flot og festlig fejring af 30 års internationalt børneteaterarbejde.

Sven Langhans

Mårten Harrie

PRIX D'ASSITEJ 1995

I forbindelse med den internationale børneteaterfestival i Vejle blev ASSITEJ's 30-års jubilæum fejret af det danske center.

Og Dansk ASSITEJ benyttede lejligheden til at uddele to hæderspriser til personer, som har ydet væsentlige bidrag til udviklingen af det professionelle børneteater i Danmark og i verden.

Den nationale Prix d'ASSITEJ 1995 blev givet til teaterforeningsformand Sven Langhans fra Odsherred for hans mangeårige arbejde med at opbygge den enestående børneteaterordning i området samt for at være initiativtager til oprettelsen af det første uddannelsescenter for børneteaterfolk, Odsherred Teatercenter.

Den internationale Prix d'ASSITEJ 1995 blev tildelt Mårten Harrie fra det svenske Östgöteatern i Norrköping. Han har været mangeårig formand for Svensk ASSITEJ, har repræsenteret og profileret Sverige - og Norden - gennem seks år i ASSITEJ's executivekomite og været initiativtager til en lang række nordiske samarbejdsprojekter.

Udover æren bestod priserne af et monotypi af kunstneren og scenografen Claus Helbo.

Paraplyteatret deltog i juli på »Tempo« - en teaterfestival på Île de la Réunion, beliggende mellem Madagaskar og Mauritius i Det Indiske Ocean. BTA har kigget i Ray Nussleins dagbog og bringer her et udsnit

FREDAG DEN 7.

Vi stiger ud af jumbojetten efter en flyvetur på næsten 11 timer og ser os godt omkring blandt de ventende udenfor ankomsthallen, men der er ingen der reagerer på os. Sådan går den første halve time. Bliver vi overhovedet hentet?

Festivalbyen ligger jo på den anden side af øen og måske var det dumt af os af forvente at vi ville blive afhentet. Der er ingen teaterbiler på parkeringspladsen. Af en eller anden grund har jeg efterhånden lært at kunne genkende både teaterfolk og deres biler på forskellige mærkelige steder i verden, men jeg har også lært at tage det roligt og afvente.

Vi beslutter at tage en kop kaffe og give den en halv time til, før vi vil ringe til teatret. Der går kun et kvarter og så kommer der en stor glad mand på to meter og femten ind med en kæmpe banderole »Velkommen Paraplyteatret« (på dansk) og en kæmpe pose med lokale specialiteter: kager af sweet potatoes, pimentkager, samosa's og en masse andet, jeg ikke kan huske navnene på.

Det er Baguett, som vi har talt en hel del i telefonen med. Han er halvdelen af både teatret Koméla og festivalens ledelse. Han fortæller at vores »værtinde« har været ude for et biluheld og derfor er han kommet selv og derfor måtte vi vente.

Den sidste dag fandt vi ud af at historien var en helt anden, men hvad - vi blev hentet og kom afsted til fragtafdelingen. Øen er åbenbart ikke større end at alle kender alle, så derfor fik vi 70 kg. Altankassekuffert ud på fem minutter, uden problemer med tolderne.

Baguett fik øje på nogle store flamingoplader, og de skulle osse med i bilen, for »det er så svært at skaffe dele til scenografier her på øen«.

Nu kan vi køre til »verdens smukkeste by« Saint Leu, i hvert fald når vi skal tro på Baguett. Det er godt at vi er lidt bedøvede af søvnmangel, for Baguett kører i et sindsygt tempo og under normale omstændigheder ville vi være steget ud og have ventet på en bus.

Han fortæller stolt, at ingen

kan lide at køre med ham, og det kan vi godt forstå.

På de 50 minutter, køreturen tager, får vi bekræftet oplysningerne fra de turistguider om øen, vi har læst: Over 45% af indbyggerne er på overførselsindkomster, og øen er næsten 90% økonomisk afhængig af Frankrig. Motorvejen vi kører på er verdens dyreste, den er for det meste bygget ud i Det Indiske Ocean.

Men han fortæller også om identitetsproblemer. Indtil for 300 år siden var øen ubeboet. Så overtog franskmændene øen og importerede en masse afrikanske slaver og franskmænd med afvigende meninger. Sidst i sidste århundrede, efter ophævelsen af slaveriet, importerede de 75.000 indere, en del kinesere rejste til - og nu er øen en smeltedigel af forskellige racer. Befolkningstallet er nu på 600.000.

De fleste vokser op med kreol som modersmål, men da øen er et fransk departement, skal der tales fransk. Som Baguett siger: »De lærer os fransk og fortæller, at vores forfædre var gallere«.

Kreol er ilde hørt. Selvom det lokale universitet har en afdeling for kreol findes der hverken fjernsynsprogrammer, radioudsendelser, aviser, bøger eller bare reklamer på kreol. Koméla og nogle af de andre lokale teatre producerer med vilje deres forestillinger på kreol og har derfor store afsætningsproblemer til de (franske) skoler. Lige så snart et barn begynder i børnehaven eksisterer dets modersmål ikke mere, det er »ufint«.

Vi kommer til teatret, en aflang barak med en stor gård, hvor der også er en friluftsscene.

Jeg checker forestillingen, alt er ok og har overlevet flyveturen.

Træt af ventetiden på det

koloni af otte dobbelthuse oppe i bjergene.

Der er problemer, huset er beboet, hvilket hus var det nu og ejeren af kolonien ikke til at finde. Vi finder et ubeboet hus, men der er ingen sengetøj. Huset ligger otte kilometer uden for byen, og hvis vi ikke skal være afhængige af at blive hentet og kørt på de rigtige tidspunkter, må vi nok hellere leje en bil selv.

Det er alle på Koméla lettet over, for de er ikke så mange, har mange forskellige opgaver og der er fire andre »udenøse« teatre på festivalen foruden 22 tibetanere. Efter et par timer finder vi en ledig og billig udlejningsbil, køber lidt ind og går omkuld i huset, hvor Baguett har ventet med sengetøj.

LØRDAG DEN 8.

Det viser sig, at der kun er ét spillelokale, hvor der hver dag skal vises op til tre forskellige forestillinger, men det har vi prøvet før.

Vi stiller op ved 12-tiden, det går hurtigt og smertefrit og jeg når at gå min liste med »faldgrube«-ord på fransk igennem inden forestillingen.

Der er overvældende mange tilskuere i bogstavelig talt alle aldre. Rummet er fyldt til den sidste plads og selvom det er vinter på la Réunion, er det 35 grader udenfor. Indenfor sikkert det dobbelte. Måske skulle jeg få mig en »tropisk« morgenkåbe til forestillingen i stedet for den tykke uldne jeg har på nu.

Efterhånden som mødrene forsvinder med babyer og spædbørn, bliver der ro i salen, og forestillingen kommer til at fungere, som den helst skulle.

Vi får travlt med at pakke forestillingen væk, for scenen skal gøres klar til den næste forestilling. Vores forestilling begyndte efter en halv times

alle musikere kommer vandre ind i restaurantens have med flade trommer for at gøre alle opmærksomme på deres ankomst. Så går de på den interimsistiske scene og et orgie af rytmer bryder løs. Denne specielle rytme hedder Maloya og der hører også nogle meget specielle underlivsdansebevægelser til.

Danyël synger første linie, hans medmusikere gentager den og så fortsætter det som en slags blues. Alle hans tekster er på kreol, men jeg får oversat nogle af dem, og de handler alle om en lokal »bevidsthed«. En af dem lyder: »Jeg er hverken blank eller sort, de siger jeg er en bastard« og en anden: »Tror ikke på regeringen min søn, tror ikke på fjernsyn og aviserne, dan dine egne meninger«.

Det der gør Cabaré til den specielle form den er, er at forskellen mellem scene og publikum langsomt udviskes. Når nogen i publikum kender en tekst, synges den på samme måde med en linie ad gangen og når en musiker trænger til en pause går han bare, der kommer bare en fra publikum og overtager hans instrument.

Alle instrumenter er rytmeinstrumenter, forskellige slags trommer, hvoraf »rouleuren« er den største, man sidder overskrævs på den. Kayamben er den mest eksotiske, mellem to lag strå ruller man frø frem og tilbage i en meget karakteristisk rytme.

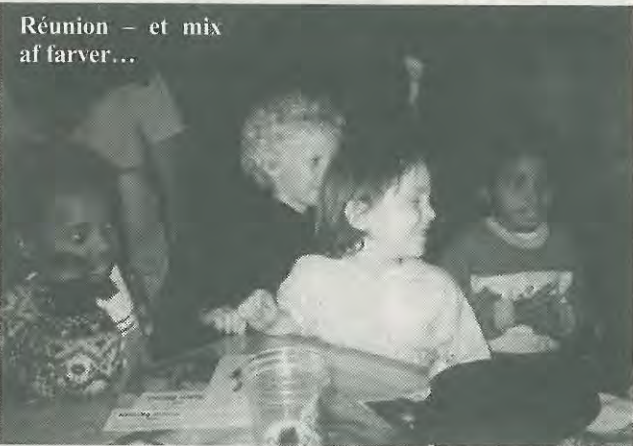
Også her bliver folk fulde, den lokale rom er meget effektiv, men de ubehagelige bliver ikke smidt ud. Hver gang nogen viser tendens til ubehageligheder går restauratøren hen til ham og opfordrer ham til dans. Så danser han med dem til de segner og sætter dem roligt ned igen. Det gjorde han hele aftenen med et stort venligt og lyksaligt smil om munden.

SØNDAG DEN 10.

Om aftenen er der en oplevelse af de store, en tibetansk opera, fremført af T.I.P.A. (Tibetan Institute of Performing Arts) der blev stiftet af Dalai Lamaen i 1959 for at bevare den tibetanske kultur. T.I.P.A. har sin base i Dharamsala i Indien og fortsætter at udvide sit repertoire: klassiske og folkløristiske danse, sange, historiske teaterforestillinger og den berømte opera LHAMO.

En lille gruppe under T.I.P.A. rejser rundt blandt de tibetanske flygtninge i Indien for at indsamle materiale som danse, sange og tekster. For tiden er de 55 skuespillere og har en skole, hvor unge tibetanere bliver uddannet. Man kan for øvrigt støtte sådan en elevs uddannelse med et sponsoership til 180 kr. om måneden! LHAMA betyder gudinde. I

Réunion - et mix af farver...

ene og det andet går vi og spiser frokost på Spot, hvor Franswaz, vores »værtinde«, kommer senere og spørger, fortæller og snakker.

Tilbage på Koméla begynder ventetiden på ny. Hvem har nøglen til det hus vi skal bo de næste fire dage, hvilket hus er det, hvem ved hvad og så videre. Vi bliver kørt til huset, et lille sommerhus i en

forsinkelse, det opdager vi hurtigt at alt gør, men alligevel skynder vi os.

Om aftenen kommer vi til Cabaré i restaurant i en lille kystby. Restaurantens ejer fejrer, at han nu i to år har overlevet på dårlig mad og god musik med en af de helt store musikere på øen: Danyël Waro.

Musikken begynder med at

TEATEROPLEVELSER

det 14. århundrede var der en Lama, der ville udbrede kendskabet til buddhismen. Derfor underviste han danserinder i dans og sang, så han kunne skaffe penge for at kunne bygge broer og på denne måde nemmere kunne bevæge sig rundt i landet. Når folk så danserinderne skreg de »Selveste gudinderne danser«.

En opera indbefatter dans, mime og sange. Ofte integrer man aktuelle morsomme eller satiriske emner. Skuespillerne bliver akkompagneret af musikere - tromme, horn.

Normalt varer en opera mellem 12 og 6 timer, vi blev præsenteret for en neddroset version på kun to timer af operaen: »Sukyi Nyima«.

Den foregik på den lille fri-luftscene med masser af spisende børn i forgrunden og hundehyl i baggrunden. Ene-ste dekoration var et stort bagtæppe forestillende klostret i Lhasa. Der var ingen teknik, kun støttelys.

Operaen begynder med en ceremoni for at rense scenen. Først kommer de maskerede jægere NGONPA, efterfulgt af et syngende og dansende kor af feer, RINGA. Bagefter kommer prinserne, GYALU, der velsigner scenen. Så kan fortælleren begynde at fortælle historien. Fortælleren introducerer scenerne men kan han også give referat af de steder man springer over. Med et stort smil står han midt på scenen og synger i en rasende fart sin mere eller mindre improviserede tekst.

Handlingen er svært at gengive men kort fortalt handler operaen om et gammelt ægtepar, der en dag kom for at ære en gammel eremit. Som offer-gave gav de ham i følge landets tradition et hvidt lagen. Han lovede at han ville bære dette lagen for alle menneskers vel. Samme nat havde han en våd drøm. Dagen efter vaskede han det i en bæk og en hjort, der drak af vandet blev gravid. Under hele svangerskabet hjalp og madede han hjorte. Ni måneder og ti dage senere, mellem en del regnbuer og lysstråler blev en lille pige født: Sukyi Nyima. ... En konge vil giftes med hende, en anden udgiver sig for hende men de får hinanden til sidst. Der er mange gode og et par onde figurer og en hel del magiske dyr. Der var mange flotte løsninger, et skib var malet på en dug der blev båret af en roer foran og bagved og prinsen gik i midten.

Denne gang var de gode ideer ikke bare noget, der skulle vises frem - de var nødvendige for at fortælle historien. De hele blev krydret med små »aktualiseringer«, da prinsessen kom ind, sagde fortælleren på fransk: »C'est le star« (det er stjernen), der var konstant små lege med publi-

Cabaré - en specialitet fra Réunion

kum. Når man havde vænnet sig til den lidt specielle tibetanske sang blev det en stor nydelse. De spisende børn på de første rækker havde dårlig tid til at spise og deres varme mad blev kold. De afsluttede med den tibetanske nationalsang, hvor alle også børnene rejste sig i respekt for situationens alvor.

Aftenen sluttedes med et sort måltid sammen med alle tibetanere, der uddelte hvide bedeflag til alle de andre teaterfolk.

MANDAG DEN 10.

Det bliver en travl dag, to skoleforestillinger og bagefter skal vi bytte bolig. Vores hus er udlejet og de næste tre dage skal vi bo hos Katryn - en billedhugger, der bor endnu længere væk.

Den første forestilling er ikke rar. Halvdelen af børnene er lige begyndt i skolen og knap nok tre år, de har dårlig nok lært at tale »rigtig« fransk, de er vant til at tale kreol, og forskellen er meget stor. Halvvejs inde i forestillingen er læreren nødt til at gå med de små børn. De faldt fra til sidst. Ærgerligt, de var ellers meget med i lang tid men da en af dem skulle tisse, ville alle med. De lykkes at genskabe roen og sammen med de tilbageværende børn bliver det en rar forestilling.

Eftermiddagsforestillingen er meget bedre, men som sædvanlig i Frankrig varer den længere, for børnene snakker meget mere. Det vil sige at

alle børn snakker samtidig og de giver sig ikke rigtig, før de har hørt sig selv sige, det de vil sige.

Danske børn er meget bedre til at tale i en gruppe. Når én har sagt det, er det oftest blevet sagt, og de behøver ikke alle sammen at gentage det.

Jeg er udmattet efter forestillingen, drivvåd under min uldne morgenkåbe i den tropiske hede. Men en overraskelse dukker op, fjernsynet vil gerne filme en par scener fra forestillingen. Det vidste alle, men ingen har nævnt det for mig. Det er jo vigtigt, at der kommer mange tilskuere til festivalen, så jeg arbejder en time til.

Ved sekstiden - det er buldrende mørkt, fordi det er vinter på la Réunion - spiller Koméla sin udendørs forestilling Domounité på og omkring en stor varevogn, der er udbygget til en kæmpescene. Det er en rigtig »tresser« forestilling med grove virkemidler og et bastant politisk budskab: Arbejderne hænger den kolonialistiske udbytter, i en dans med masker vises en voldtægtsscene, så er der lidt lokalt rap, en karikeret scene (men sandt, får jeg fortalt) om undertrykkelse af kvinder, og til sidst en scene med et par kæmpealfer i bedste solvognsstil.

Forestillingen spilles på kreol og er beregnet til de små landsbyer rundt omkring på øen, og ikke til de kulturelskende, men til den lokale

befolkning, der stadig har mange problemer at kæmpe med. De mange tilskuere, mange flere end til indendørsforestillingerne, for det er gratis, er begejstrede.

Jeg føler mig forvirret, men ikke kapabel til at vurdere Komélas indsats på et område, jeg ved alt for lidt om.

SØNDAG DEN 16.

Katryn kører mig op til Maïdo i 2.000 meters højde for at kigge ned i Cirque de Mafate et enormt krater, hvor der bor 30.000 mennesker spredt ud over hele området.

Der er stort set ingen veje ind til krateret, det vigtigste bliver fløjet ind med helikoptere.

Der går mange historier om indbyggerne, de er »mærkelige« på grund af isolationen og den deraf følgende indavl.

På vej op stopper vi på et lille lokalt marked, hvor jeg for første gang møder den konflikt som jeg hørt så meget om. En af de handlende, en kreol, overfuser mig, fordi jeg vil filme på markedet. Det her er ingen zoologisk have, de er ingen aber, og gør de det også hjemme hos dig?

Da jeg fortæller ham, at der går masser af turister rundt i København med videokameraer, svarer han, at det kan da godt være, men her vil de ikke have det. Vi diskuterer lidt, men jeg er hvid og han er sort, og han vil ikke betragtes som en kuriositet. Det gør jeg heller ikke, men vi nærmer os ikke hinanden, selvom vi ikke

er uvenner længere.

Katryn er chokeret og fortæller, at der eksisterer en slags omvendt diskrimination mod de hvide, og at der er nogen, der benytter enhver anledning til at fortælle, at de ikke er de mindreværdige mennesker, som de tror, at vi tror.

Den fulde, lange og spændende rejsedagbog, bl.a. med anmeldelse af div. forestillinger og omtale af Foreningen ANRAT, kan fås gratis ved henvendelse til Paraplyteatret (red.)

Festivalens billetkontor har åbent...

SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER •

KØBENHAVN OG OMEGN

Suhmsgade 4, 1125 Kbh. K
Tlf. 33 32 19 49 kl. 10-14

Don Kisjot
ANEMONE TEATRET
Aldersgruppe: 5-13 år
Spilletidspunkt: 4. sep.-1. okt., tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 14.15 og 17, fre. kl. 17, lør.-søn. kl. 14
Yderligere oplysninger: Priser: hverdage undt. tors.-fre. kl. 17 institutioner kr. 36, løssalg kr. 45, aften og weekends kr. 60.

Cirkelines fødselsdag
SØHOLMPARK TEATER
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 9. okt.-5. nov. Tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 14.15 og 17, fre. kl. 17, lør. og søn. kl. 13 og 15.
Yderligere oplysninger: Priser som Don Kisjot

Når du ser et stjernesud
ANEMONE TEATRET
Aldersgruppe: 4-12 år
Spilletidspunkt: 23. nov.-23. dec. klokkeslet som Don Kisjot
Yderligere oplysninger: Priser som Don Kisjot.

DEN ANDEN OPERA
Kronprinsensgade 7, 1114 Kbh. K
Tlf. 33 32 55 56 11-15, lø. 11-14

Den sidste Virtuos
DEN ANDEN OPERA
Aldersgruppe: 15 år og op
Spilletidspunkt: 18., 19., 21., 22., 24., 27. og 29. sept. kl. 20 samt 20. og 21. sept. kl. 17
Yderligere oplysninger: Pris kr. 100, unge u. 26 kr. 60, grupperabat (10 pers.) kr. 80.

Titanics Undergang
DEN ANDEN OPERA
Aldersgruppe: Større børn og voksne
Spilletidspunkt: Forpremiere 16. nov. kl. 20, premiere 18. nov. kl. 20, derefter 19., 20., 22., 24. 25., 26., 29., 30. nov. og 1. og 2. dec., alle dage kl. 20, undt. søn. kl. 15.
Yderligere oplysninger: Pris kr. 100, unge kr. 60, grupper kr. 80.

BELLEVUE TEATRET

Strandvejen 451, 2930 Klampenborg
Billetlf. 39 63 64 00

Folk & røvere i Kardemomme By
BELLEVUE TEATRET
Aldersgruppe: 2-10 år
Spilletidspunkt: 16. nov.-30. dec. Ons., tors. og fre. kl. 17, lør. og søn. kl. 13 og 16
Yderligere oplysninger: Pris voksne kr. 170, 140 og 110, børn kr. 115, 90 og 60.

Dyrene i Hakkebakkeskoven
BELLEVUE TEATRET
Aldersgruppe: 2-10 år
Spilletidspunkt: 19. april-5. maj 96.
Ons., tors. og fre. kl. 17, lør. og søn. kl. 13 og 16
Yderligere oplysninger: Pris voksne kr. 170, 140 og 110, børn kr. 115, 90 og 60.

BROSCENEN

Teatret Zeppelin
Valdemarsgade 15, 1665 Kbh. V
Tlf. 31 22 04 78

Momo
TEATRET ZEPPELIN
Aldersgruppe: Familiefeststilling fra 7 år og op
Spilletidspunkt: 19. okt.-19. nov., ons.-fre. kl. 19, lør. og søn. kl. 15
Yderligere oplysninger: Skoleforestillinger arrangeres efter aftale i hele perioden.

Holbergsgade 30, 1057 Kbh. K
Tlf. 33 12 14 60

Fuldmånenætter
BADTEATRET
Aldersgruppe: 16 år og op
Spilletidspunkt: 16. sept.-28. okt. Man.-fre. kl. 19.30, lør. kl. 17 og 19
Yderligere oplysninger: Pris løssalg kr. 100, unge kr. 50, grønne billetter kr. 36.

Det ene liv
BADTEATRET
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 18. nov.-16. dec. Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Pris løssalg kr. 100, unge kr. 50, grønne billetter kr. 36.

CaféTeatret

Skindergade 3, 1159 Kbh. K
Tlf. 33 12 58 14

Ord der brænder
CAFÉ TEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 9. sept.-7. okt. Tir.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 100, Arte-ordninger, prisgruppe C.

Sukker i såret
CAFÉ TEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 16. okt.-11. nov. Tir.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 100, Arte-ordninger, prisgruppe C.

COMEDIE IVOGNET

Comedievognens Broscene
Griffenfeldsgade 7 A, 220 Kbh. N
Tlf. 35 36 65 22

Træ
CORONA
Aldersgruppe: 6-10 år
Spilletidspunkt: 27.-29. sept. Ons., tors., fre. kl. 10 og 14
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 42, grupper o. 10 kr. 36.

Min jord - din jord
TEATRET MÅNEGØGL
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 2.-13. okt. Man.-fre. kl. 9.30 og 10.45
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 42, grupper o. 10 kr. 36.

Mis med de blå øjne
COMEDIEVOGNET
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: 7. nov.-10. dec. Tir.-ons. kl. 10 og 11.30, tor. kl. 10 og 19, fre. kl. 10 og 17, lør. kl. 15 og 16.30, søn. kl. 15
Yderligere oplysninger: Aftenforestillinger Arte, prisgruppe D. Dagforestillinger er refusionsberettigede.

DANSESCENEN

Øster Fælled Torv 34, 2100 Kbh. Ø
Billetsalg: Tivolis Billetcenter,
Vesterbrogade 3, 1630 Kbh. V
Tlf. 33 15 10 12 ma.-lø. 12-19.30
En time før forestilling tlf. 35 43 58 58

Sensommerdanse
NYT DANSK DANSETEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 1.-23. sept.
Yderligere oplysninger: Kr. 160 - 130 - 100 - 60, unge u. 25 kr. 105 - 80 - 50 - 36. Alle Arte-ordninger.

Sensommer Danse
NYT DANSK DANSETEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 1.-23. sept., tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 17

DANSESCENEN

Øster Fælled Torv 34, 2100 Kbh. Ø
Billetlf. 35 43 58 58 ma.-fre. 12-16.30
samt 1 time før forestilling

Llatpoh
UPPERCUT DANSETEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 29. sept.-14. okt. Tir.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 130, unge u. 25 kr. 80, alle Arte-ordninger.

Børneprojektet
TIM RUSHTON & MARTHA GARDNER
UPPERCUT DANSETEATER
ricketts dance co.
NEW FUNK HIP HOP
CHRISTINE MELDAL
Aldersgruppe: Børn og unge
5-18 år
Spilletidspunkt: 16.-21. okt.
Yderligere oplysninger: Kr. 20 pr. arr.

Trigger
UPPERCUT DANSETEATER
Aldersgruppe: 12-18 år
Spilletidspunkt: 17.-21. okt. Tir., tor. og lør. kl. 15, ons. og lør. kl. 16
Yderligere oplysninger: Fri adgang.

Flygtige sind
ricketts dance co.
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 25.-29. okt. Hverdage kl. 20, søn. kl. 15
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 100, unge u. 25 kr. 50, alle Arte-ord.

Double Density
PROGRESSO DANCE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 3.-12. nov. undt. man. 6 nov., alle dage kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 100, unge u. 25 kr. 50, alle Arte-ord.

O.M.O.
CHRISTINE MELDAL
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 24. nov.-3. dec. undt. man. 27. nov., alle dage kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 100, unge u. 25 kr. 50, alle Arte-ord.

Faldt fra himlen
KOREOGRAFISK ENTERPRISE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 7.-13. dec. undt. man. 11. dec., alle dage kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 100, unge u. 25 kr. 50, alle Arte-ord.

Ung scene. Nørregade 39, 1165 Kbh.
Tlf. 33 12 18 45

Nattergalen
FOLKE TEATRET - UNG SCENE
Aldersgruppe: 5 år og op
Spilletidspunkt: Jan. og feb. 96, kl. 10 og 11
Yderligere oplysninger: Pris kr. 2800 med max. 80 personer. Kan også

bestilles til at tage ud til børneinst., pris kr. 4000.

Brentedalen 8, Tranegilde
2635 Ishøj, tlf. 43 73 60 98

Den fortryllede by
ISHØJ TEATER
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: 20. sept.-3. nov., man.-fre. kl. 9.30, 11.15 og 13.15

Nissen i julestuen
ISHØJ TEATER
Aldersgruppe: 3-10 årige
Spilletidspunkt: 13. nov.-22. dec. Man.-fre. kl. 9.30, 10.30, 11.45 og 13.15

JYTTE ABILDSTRØMS TEATER

Allégade 7-9, 2000 Frederiksberg
Tlf. 31 87 87 10

Ti Små Snævede Fingre
JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: 11. okt.-5. nov., hverdage kl. 10 og 12, efterårsferien + lør. og søn. kl. 12 og 14
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40.

De Underjordiske
JYTTE ABILDSTRØMS TEATER
Aldersgruppe: Hele familien
Spilletidspunkt: 15. nov.-17. dec. Ons.-fre. kl. 19.30, lør. kl. 14 og 17, søn. kl. 14
Yderligere oplysninger: Alle Arte-ordninger, skoleforest. ons., tor., fre. kl. 10.15, billetter kr. 60.

KOSTALDEN

Brumleby, Østerallé 34, 2100 Kbh. Ø
Billetlf. 35 36 47 48

Den Bedste Gave - et unplugged melodrama
DANSK RAKKERPAK
Aldersgruppe: 14 år og op
Spilletidspunkt: 7.-22. dec., begge dage incl. kl. 20.30, undt. man.

Lavendelstræde 5-7, 1462 Kbh. K
Tlf. 33 12 27 13

Tonen der blev væk
DET LILLE TEATER
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 26. sept.-5. nov. Man.-fre. kl. 9.30 og 10.45. Lør. luk. Søn. kl. 14.30 og 15.30
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 43, institutioner kr. 37.

En nisse
DET LILLE TEATER
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: 21. nov.-22. dec. Man.-fre. kl. 9.30 og 11. Lør. luk. Søn. kl. 13.30 og 15
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 43, institutioner kr. 37.

NEW NOW DANCING SPACE

Flintholm Allé 26 K, 2000 Fr.berg
Tlf. 31 85 24 23

Mosaik
TOUCH THEATRE

Aldersgruppe: 15 år og op
Spilletidspunkt: 3., 4. og 5. nov. kl. 20.00.

Smallegade 2, 2000 Frederiksberg
Billetlf. 38 88 01 88

Michael Hohlhaas
VENDSYSSEL EGNSTEATER
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 8.-10. nov., alle dage kl. 20
Yderligere oplysninger: 8. nov. billetter pr. kr. 50 (forpr.), 9.-10. nov. kr. 130.

Hun er her ikke
PROJEKT TEATER 93
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 30. nov.-17. jan., man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Billetpriser kr. 160, 130, 100. Ungdomsrabat og grønne billetter.

SMEDEHALLEN

Theater La Balance, Kastanie Allé 14,
2720 Vanløse. Tlf. 38 79 28 22

Galefyrsten
THEATER LA BALANCE
Aldersgruppe: 15 år og op
Spilletidspunkt: 16.-20. okt. kl. 20
Yderligere oplysninger: Billetbestilling nødvendig.

STATENS PÆDAGOGISKE FORSØGSCENTER

Ungdomsbyen
Islevgaard Allé 5, 2610 Rødovre

Tlf. 53 43 85 95
Den kaukasiske Kridtcirkel
TEATRET FAIR PLAY
Aldersgruppe: 12 år og op (7. kl.)
Spilletidspunkt: 23. okt.-1. nov.
Yderligere oplysninger: Teatret Fair Play, tlf. 53 43 85 95.

Toastrupgårdsvej 2, 2630 Taastrup
Tlf. 42 52 14 30

Verdens bedste kage
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 28. aug. til 2. sept. kl. 9.30 og 10.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 45.

Cykeltøven
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 6-10 år
Spilletidspunkt: 19.-29. sept. - lø., sø., man. kl. 10

De ukendte
EGNSTEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: 14 år og op
Spilletidspunkt: 18.-30. sept., man.-fre. kl. 19.30, lør. kl. 16

Røde Orm
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 10 år og op
Spilletidspunkt: 16.-28. okt., man., ons., fre. kl. 19, tir., tor., lør. kl. 16, tir. til fre. kl. 10

Juletræstyven
TAASTRUP TEATER
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: 2.-22. dec., man.-fre. kl. 9.30 og 11, søn. kl. 14 og 16, 10.-21. dec. man. til tor. kl. 19.

TEATRET BAG KROEN

Ordruphøjvej 2, 2920 Charlottenlund
Tlf. 31 63 10 96 kl. 10-13

Karius og Baktus
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidspunkt: 29. sep.-12 nov. Tirs., ons., tors. kl. 10, enkelte fre. kl. 16, lør.-søn. kl. 14

Mord på mord
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 12 år og op
Spilletidspunkt: 6. sep. til 17. nov. Ons., tors., fre. og lør. kl. 19

Nøddebo Præstegård
TEATRET BAG KROEN
Aldersgruppe: 4 år og op
Spilletidspunkt: 25. nov.-22. dec. Tir., ons., tor., fre. kl. 19.30, lør. og søn. kl. 14 og 19.30

Vesterbrogade 150, 1620 Kbh. V
Tlf. 31 31 06 06

Skyggerne
TEATRET VED SORTE HEST
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 14. okt.-18. nov. Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17

Vesterbrogade 149, 1620 Kbh. V
Tlf. 33 27 04 02

Peter's Case
TERRA NOVA TEATER
Aldersgruppe: Alle, der kan engelsk
Spilletidspunkt: 2.-27. okt. Man., tir. og ons. kl. 10, tor. og fre. kl. 20
Yderligere oplysninger: Pris kr. 100, unge u. 25 kr. 50. Forestillingen spilles på engelsk.

Le Petit Prince
TERRA NOVA TEATER
Aldersgruppe: Alle, der kan fransk - familiefeststilling
Spilletidspunkt: 20. nov.-15. dec. Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Yderligere oplysninger: Pris kr. 100, unge u. 25 kr. 50. Forestillingen spilles på fransk.

Pandekagekagen
2 x HOVGAAARD
Aldersgruppe: Familiefeststilling
Spilletidspunkt: 6.-17. nov. Man.-fre. kl. 18, lør.-søn. kl. 17
Yderligere oplysninger: Pris kr. 60, unge u. 25 kr. 36. Forestillingen spilles på dansk.

Zangenbergs Teater

Bernstorffsgade 7, Tivoli
1577 Kbh. V
Tlf. 33 14 50 05

Kong Gulerod og Tudeprinsessen
ZANGENBERGS TEATER
Aldersgruppe: 4-12 ÅR
Spilletidspunkt: 2. okt.-15. dec. Man. kl. 10 og 11.30, tir., ons. og fre. kl. 9.30 og 11, tor. kl. 11 og 14
Yderligere oplysninger: Generalprøver 2.-5. okt. Priser: generalprøver kr. 30, ellers institutioner kr. 35, private kr. 45.

ricketts dance
co. viser,
hvordan en
danse-
forestilling
bliver til.
Foto: Jens
Hemmel

DANS MED BØRNENE I EFTERÅRSFERIEN

Dansescenen inviterer alle børn og unge til en uge med undervisning, show og underholdning, forestillinger, lecture demonstrations og workshops. De 5-7 årige kan hver morgen kl. 10-11 fra mandag til lørdag møde til undervisning i moderne dans under titlen »Fantasien Danser«. Hver dag er et afsluttet forløb, så man har mulighed for at komme én vilkårlig dag eller alle dage.

Der bydes på hip hop for de 8-12 årige med dansegruppen New Funk, der arbejder med en stil, der hedder »the positive Way«. Forestillingen er bygget op som et show, der slutes af med workshop. Tirsdag, torsdag og lørdag kl. 17.

For samme aldersgruppe er der en forestilling »Broer med

dans«, der handler om racisme og er koreograferet af Martha Gardner og Tim Rushton. Der slutes af med workshop. Mandag, onsdag og fredag kl. 12-14.30.

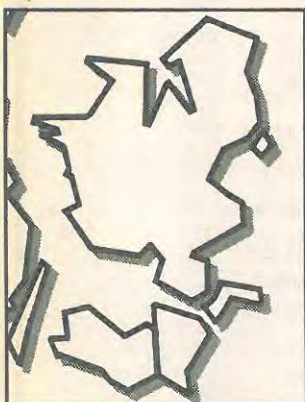
For de 12-18 årige er der hele tre arrangementer: »Bryd ned, byg op« med ricketts dance co viser, hvordan en danseforestilling bliver til. Der slutes af med Danseteatersport - en underholdende pendant til teatersport, hvor publikum bestemmer. Tirsdag, torsdag og lørdag kl. 12-13.

Uppercut Danseteater viser forestillingen »Trigger« (Tidligere anmeldt i BTA nr. 92). Der slutes af med workshop. Tirsdag, torsdag og lørdag kl. 15, workshop kl. 16. New Funk optræder og underviser også de unge. Onsdag og fredag kl. 17.

Arrangementerne, som hver koster kr. 20,- finder sted på Dansescenen, Øster Fælled Torv 34, 2100 København Ø (ilmelding på tlf: 35 43 58 58 (12-16.30); oplysninger på tlf: 35 43 83 00, fax: 35 43 81 10.

abs

SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER • SMÅ SCENER •

SJÆLLAND OG ØERNE

KULTURHUSET
GIMLE

Gl. Stationsvej 12, 4591 Føllenslev
Tlf. 53 46 81 88

Historien om den faldne helt
GUADALINE SAGLIOCCO
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: Tir. 19. sept. kl. 20

Rejsen
GROTEATRET
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: Lør. 7. okt. kl. 15

Pimpegryden
JYTT ABILDSTRØMS TEATER
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Søn. 5. nov. kl. 15

Med far for livet
GADESJAKKET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: Tir. 7. nov. kl. 20

Holbæk Egnsteater

Vimmelskiftet 27, 4300 Holbæk
Billetlff. 59 44 45 10

Et juleeventyr
HOLBÆK EGNSTEATER
Aldersgruppe: 6 år og op (familie-forestilling)
Spilletidspunkt: 11.-12. nov. kl. 16, 14., 15., 16. nov. kl. 9.30, 17. nov. kl. 17, 18. nov. kl. 16, 19. nov. kl. 13 og 16
Yderligere oplysninger: Pris kr. 100, børn og unge kr. 60.

FYN

TEATERGRUPPEN
GADESJAKKET

Skibhus 17:48, Nørrevaenget 17
5000 Odense C, tlf. 66 14 40 21

Splint
GADESJAKKET
Aldersgruppe: 6-10 årige
Spilletidspunkt: 10.-13. okt., tirs., ons., tors. fre. 10.-13. kl. 9.30, 12. okt. des-

uden kl. 13.30. 17.-21. okt., tirs., ons., tors., fre. kl. 13.30, fre. kl. 15. 24.-27. okt. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. 31. okt. tirs. kl. 9.30. 1.-4. nov., ons., tors., fre. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. Lør. kl. 15. 7.-10. nov., tirs., ons., tors., fre. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. 14.-18. nov., tirs., ons., tors. fre. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. Lør. kl. 15. 21.-24. nov., tirs., ons., tors., fre. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. 28.-30. nov., tirs., ons., tors. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30. 1. dec., fre. kl. 9.30, 2. dec., lør. kl. 15. 5.-8. dec., tirs., ons., tors., fre. kl. 9.30, tors. desuden kl. 13.30.
Yderligere oplysninger: Kr. 40, billetbestilling nødvendig. Spilles i Rosenhaven, Filosofgangen 19.

Med far for livet
GADESJAKKET
Aldersgruppe: 13 år og op
Spilletidspunkt: 14.-17. nov., tirs., ons., tors. kl. 11 og 19.30, fre. kl. 11.
Yderligere oplysninger: Kr. 40, billetbestilling nødvendig. Spilles i Rosenhaven, Filosofgangen 19.

**MIME
TEATRET**

Vestergade 95B, 5000 Odense C
Tlf. 66 17 86 61

Her & Nu
MIMETEATRET
Aldersgruppe: 9 år og op (familieforestilling)
Spilletidspunkt: 1.-16. sept., alle dage kl. 20, spiller ikke søn. og man.

Troubleshooter
MIMETEATRET
Aldersgruppe: 14 år
Spilletidspunkt: 2.-11. nov. kl. 20, alle dage undt. man.

ÅRHUS OG OMEGN

Oddervej 80, 8270 Højbjerg
Tlf. 86 27 49 44

Den bedrøvede paraplydame
DEN BLÅ HEST
Aldersgruppe: 8-12 år
Spilletidspunkt: 16.-18. nov., tors. kl. 14.30, fre. kl. 10, lør. kl. 14.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40.

Musikhuset Århus
Thomas Jensens Allé, 8000 Århus C
Tlf. 89 31 82 50

Jeanne Darc
BØRNETEATRET FILUREN
Aldersgruppe: 6-12 år
Spilletidspunkt: 7. okt.-2. dec., hverdage kl. 17, lør. kl. 11.30 og 14. Man. og søn. spilles ikke.
Yderligere oplysninger: Kr. 45 i løssalg.

Vestergade 3B, 8000 Århus C
Tlf. 89 31 82 50

Forestillingens navn ukendt
MÅNEGØGL
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 23.-28. okt.

Dejlig er den...
DET RIPENSISKE TEATERSELSKAB
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: 4.-15. dec. undt. weekenden. Man. og fre. spilles én gang, ellers to gange dagligt.

Auktionscenen, Mejlgade 45
8000 Århus C, tlf. 86 13 53 11

Odysseus
DET LILLE TURNÉTEATER
Aldersgruppe: Fra 6 år og op
Spilletidspunkt: 23.-27. okt., man., tirs. og fre. kl. 9.30 og 10.45, ons. og tors. kl. 10.45 og 19.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40, rabat ved grupper o. 9 kr. 35.

Cykeltøven
TEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: Fra 6 år og op
Spilletidspunkt: 8.-10. nov., kl. 10 og 19.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40, rabat ved grupper o. 9 kr. 35.

Himmelsengen
EGNSTEATRET GRUPPE 38
Aldersgruppe: Fra 8 år og op
Spilletidspunkt: 16. nov. kl. 19.30, 17. nov. kl. 10.30
Yderligere oplysninger: Billetpris kr. 40, rabat ved grupper o. 9 kr. 35.

MBT DANSETEATER

Frederiksalé 20, 8000 Århus C
Tlf. 86 13 70 67 (9-16)
el. 89 31 82 10

Orestien
MBT DANSETEATER
Aldersgruppe: Fra 14 år
Spilletidspunkt: 1., 2., 3., 5. og 6. dec., hverd. kl. 19.30, søn. kl. 15

Trækfugle
MBT DANSETEATER
Aldersgruppe: Fra 14 år
Spilletidspunkt: 14.-27. okt.

MBT DANSETEATER

Brobjergskolen
Frederiks Allé 20, 8000 Århus C
Billetter: Svalegangen, 86 13 88 66

Kinematograf
BOXIGANGA PERFORMANCE
TEATER
Aldersgruppe: 16 år og op
Spilletidspunkt: 10.-18. nov. kl. 20
Yderligere oplysninger: Uppremiere. Billetter kr. 100.

Rosenkrantzgade 21, 8000 Århus C
Billetbestilling: 86 13 88 66

Ragnarok
TEATRET SVALEGANGEN
Aldersgruppe: Børn og voksne
Spilletidspunkt: Lør. 2. sept. kl. 14, tirs.

7. og fre. 8. sept. kl. 17, lør. 9. sept. kl. 14, 30. sept. og 1. okt. kl. 14.

Seng A Hard Days Night
TEATRET SVALEGANGEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: Premiere 30. august, herefter tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16.

Læderfjæs
TEATRET SVALEGANGEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: Premiere 17. okt., spiller frem til 25. nov.
Yderligere oplysninger: Utraditionelle spilletidspunkter, ring til billetlff. og hør nærmere.

Galefyrsten
THEATER LA BALANCE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 24.-28. okt., tirs.-fre. kl. 19.30, lør. kl. 16.

The Sinking of the Titanic
KESSELOFSKI & FISKE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 31. okt., 1.-2. nov. kl. 19.30.

Først bliver man jo født
HVIDOVRE TEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 7.-10. nov. kl. 19.30

Ryggesles
JOMFRU ANE TEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 15.-17. nov. kl. 19.30, 18. nov. kl. 16.

Den komiske tragedie
TEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 20.-22. nov. kl. 19.30.

Nøddebo Præstegaard
TEATRET SVALEGANGEN
Aldersgruppe: Børn/voksne
Spilletidspunkt: 2., 9. og 16. dec. kl. 14.

Teatersport
TEATRET SVALEGANGEN
Spilletidspunkt: 29. okt., 5., 11., 19., 25. og 26. nov.
Yderligere oplysninger: Ring til billetlff. om spilletidspunkterne.

**ÅRHUS TEATER
STIKLINGEN**

Tlf. 89 33 23 20

Fugl som ikke kunne flyve
MUSIKTEATERGRUPPEN RIVEGILDET
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 2.-4. sept. kl. 10 og 15, 5. sept. kl. 10.

JYLLAND

Jako • Bole Teatret

Danmarksvej 19, 9000 Aalborg
Tlf. 98 12 78 33

Gulerødder vokser ikke på træer
JAKO•BOLE TEATRET
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 19. sept.-21. okt., hverd. kl. 9.30 og 11, weekend kl. 14
Yderligere oplysninger: Pris kr. 40.

Skøre Helmer
JAKO•BOLE TEATRET
Aldersgruppe: 7-10 år
Spilletidspunkt: 16.-19. okt. kl. 14 og 19
Yderligere oplysninger: Pris kr. 40.

Max og Dutte
BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 23.-30. okt., hverd. kl. 9.30 og 11, weekend kl. 14.
Yderligere oplysninger: Pris kr. 40.

Min jord - din jord
TEATRET MÅNEGØGL
Aldersgruppe: 1½-4 år
Spilletidspunkt: 12.-17. nov., hverd. kl. 9.30 og 11, weekend kl. 14
Yderligere oplysninger: Pris kr. 40.

Jul på Hjul
JAKO•BOLE TEATRET
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidspunkt: 25. nov.-21. dec., hverd. kl. 9, kl. 11 og kl. 13.30, weekend kl. 14 og 16
Yderligere oplysninger: Pris kr. 40.

Jomfru Anes Gade 14, 9000 Aalborg
Tlf. 98 13 60 44 kl. 11-16

Ryggesles
JOMFRU ANE TEATRET
Aldersgruppe: 14-100 år
Spilletidspunkt: Premiere 26. sept., tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 90, rabat kr. 70, unge u. 26 kr. 50.

Seng
TEATRET SVALEGANGEN
Aldersgruppe: 14-100 år
Spilletidspunkt: 27. okt. kl. 20, 28. og 29. okt. kl. 16
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 90, rabat kr. 70, unge u. 26 kr. 50.

Michael Kohlhaas
VENDSYSSEL EGNSTEATER
Aldersgruppe: 14-100 år
Spilletidspunkt: 16.-17. nov. kl. 20, 18. nov. kl. 16
Yderligere oplysninger: Løssalg kr. 90, rabat kr. 70, unge u. 26 kr. 50.

TEATRET MØLLEN

Møllepladsen 4, 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 66 79

Sandsigersken
TEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: 6 år og op
Spilletidspunkt: 9. sept. kl. 11.

De Ukendte
TEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 6., 7., 9., 11., 12., 13., og 14. sept. kl. 20.

Min modige mor
TEATRET MØLLEN
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 27.-28. sept. kl. 20

Fuglen i stenen
BAGGÅRDTEATRET
Aldersgruppe: 4-7 år
Spilletidspunkt: 30. sept. kl. 11.

Michael Kohlhaas
VENDSYSSEL EGNSTEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 12. okt. kl. 20

Max og Dutte
BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Aldersgruppe: 2-4 år
Spilletidspunkt: 14. okt. kl. 11.

Historien om den faldne helt
GUADALINE SAGLIOCCO
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 25., 26., 30. og 31. okt. kl. 20

Fluen
BÅDTEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 1. og 2. nov. kl. 20.

Odysseus
DET LILLE TURNÉTEATER
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 7. og 8. nov. kl. 20.

Don Quixote
BAGGÅRDTEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 9. og 10. nov. kl. 20.

Comedianten
LA COCCINELLE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 16. nov. kl. 20.

Paraplyforestillingen
PARAPLYTEATRET
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 18. nov. kl. 11.

Vi venter på Godot
UMFJORDSTEATRET
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 21., 22. og 23. nov. kl. 20.

Mis med de blå øjne
COMEDIEVOGNET
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidspunkt: 25. nov. kl. 11.

Galefyrsten
THEATER LA BALANCE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 29. og 30. nov.

Min jord - din jord
MÅNEGØGL
Aldersgruppe: 2-4 år
Spilletidspunkt: 9. dec. kl. 11.

ODIN TEATRET

Særkærparken 144, 7500 Holstebro
Tlf. 79 42 47 77

Hieros Gamos
DANSETEATRET TERPSICHORE
Aldersgruppe: 16 år og op
Spilletidspunkt: Tors. 9. nov. kl. 20.

Dronningensgade 12, 9800 Hjørring
Tlf. 98 92 47 11

Historien om den faldne helt
INSIDE THE IMAGE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 15. sept. kl. 20.

Galefyrsten
THEATER LA BALANCE
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 1. og 2. nov. kl. 20.

Michael Kohlhaas
VENDSYSSEL EGNSTEATER
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidspunkt: 29. sept.-10. okt. kl. 20.

Sara & Snevide
VENDSYSSEL EGNSTEATER
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 18. nov. kl. 16, 19. nov. kl. 14 og 16.

Min modige mor
EGNSTEATRET GRUPPE 38
Aldersgruppe: Unge/voksne
Spilletidspunkt: 24. nov. kl. 20.

DANSEPROJEKTET
SPRANG UD - OG BESTOD

Efter en omtumlet tilværelse med skiftende ledere kunne den engelske koreograf og pædagog David Steele føre eleverne på forsøgsuddannelsen for moderne dans frem til afgangsforestillingen, som fandt sted i juni.

Forestillingen var bygget op af danse lavet til de femten elever af tre koreografer Tim Feldmann, Christine Meldal og David Dorfman flettet sammen med koreografi af eleverne selv. Man kunne således konstatere, at det er nogle dynamiske og energiske dansere, der skal til at præge det moderne danske danseliv. Dog syntes der at mangle en »hård kerne« af tidligere års lovende elever - men med den usikkerhed der har været

omkring Danseprojektet, er de måske valset andre veje?

For usikkerhed har der været lige til det sidste. På trods af at uddannelsen har vist sin berettigelse med det gode resultat af kompetente dansere og danseverdenens hunger efter nyt blod og på trods af evalueringsgruppens blæstempling om at gøre uddannelsen permanent, lod kulturministerens endelige godkendelse vente på sig. Lederen David Steele måtte således afholde audition og optage 22 elever uden at kende Danseprojektets endelige skæbne. Alt er dog endt i fryd og gammen: Uddannelsen bestod - og kan nu kæmpe videre.

For selvom Skolen for moderne dans i Danmark, som Danseprojektet har fået navneforandring til, nu har fået bevilget flere penge og er gjort fire-årig istedet for tre-årig, er en kontinuerlig optagelse af elever ikke vedtaget til stor ærgelse for dansemiljøet. Der kan ikke rekrutteres nye friske dansere førend 1999.

abs

NORDISK DANS

I forbindelse med Nordisk Ministerråds kulturfremstød i Barcelona, Spanien udgav TEATER OG DANS I NORDEN en bog »Dancing North - Nordic dance in the 90s«. Bogen er ment som information og håndbog til at »finde vej« i den nordiske dansejungle. Den indeholder for hver af de fem nordiske lande et portræt af dansen idag og en artikel med forskelligt indhold, som belyser noget specielt ved hvert land. Der er desuden et opslag med adresser, hvor Teatercentrums børneteaterfestival er nævnt.

»Dancing North«, der har tekst på engelsk og spansk kan rekvireres for kr. 85,- hos
Teater og Dans i Norden
Vesterbrogade 26, 3., 1620 København V
Tlf: 31 22 45 55, Fax: 31 24 01 57

nye bøger

v. Carsten Jensen

OTTE GANGE SCHIØLER

Vesterbro Ungdomsgård og Bo Schiøler hænger uløseligt sammen. Med den flittige komponist og huspoets 50 års fødselsdag har DRAMA set en god anledning til at udsende otte af de teaterstykker, der har gjort Vesterbro Ungdomsgård til et begreb.

Så måske spreder Schiølerfeberen sig til det ganske land. Ophavsmanden giver i hvert fald selv frit slag med et forord, hvori han erklærer, at

manuskripterne på ingen måde er »hellige«; der kan skæres og digtes videre efter behag. Og dem er der i øvrigt fire af i hver af de to nye bøger.

»Plasticgaden - og andre spil for unge«. 133 sider, inkl. noder til sangene. »Kongens nye kluns - og andre spil for unge«. 118 sider, inkl. noder til sangene. Begge af Bo Schiøler og begge til en pris af 118 kroner. Forlaget DRAMA.

ET LEVENDE NORDEN

Det er overskriften på et vellykket kulturprojekt, hvor nordiske børn og unge møder ditto kunstnere inden for teater, dans, litteratur, billedkunstnere osv.

Initiativtager var Nordisk Kontaktudvalg om Barn & Kultur, som nu har udsendt en veloplagt dokumentation, »med kultur i bagagen«, om projektet. Heri fortæller børn og voksne om de enkelte og meget forskellige projekter i de enkelte nordiske lande og om deres indtryk af begiven-

hederne. Til hæftet er i øvrigt også knyttet en video med den beroligende titel »Et levende Norden« og tilgængelig på samtlige nordiske sprog, inkl. grønlandsk. Det behøver heldigvis ikke at være EU det hele.

»Med kultur i bagagen«. 80 sider. Kr. 50 inkl. porto. Videoen »Et levende Norden«. kr. 80. Begge fås hos Nordisk Kontaktudvalg om Barn & Kultur, Nybrogade 2, 1203 København K.

TEATERLIV MED PROBLEMER

Det er nu muligt at kigge Danmarks Teaterforenings 78 aktive lokalforeninger nærmere efter i kortene, i hvert fald hvad gælder sæson 1993-94.

Det kan man gøre i DT's Rapport 94, hvor formand Jørgen Hvidtfelt i forordet med beklagelse må konstatere, at teaterforeningers antal fortsat er faldende, ikke mindst på grund af teaterloven fra 1990, der afskaffede brochure- og administrationstilskuddet.

Alligevel har de 78 teaterforeninger formået at formidle flere billetter end de 81, der var i forrige opgørelse. Og det til trods for færre forskellige forestillinger og færre opførelser. For børne- og ungdomsteatrets vedkommende var antallet af forestillinger 165 (en stigning på 14), mens antallet af opførelser var 981 (et fald fra 1002).

Rapport 94 kan fås ved henvendelse til Danmarks Teaterforeninger. Tlf. 33 15 42 48.

TEATERORD PÅ MANGE SPROG

Det bliver ofte fremhævet, at teater er et internationalt sprog, men det er ikke helt tilfældet, når det gælder teatermæssige og tekniske udtryk.

Derfor er det en god idé, at Teatereteknikerforbundets Forlag sørger for at sælge »New Theatre Words«, en opdateret ordbog i handy lommeformat på otte sprog. Man kan måske være uenige i valget af sprog: engelsk, fransk, tysk, svensk, spansk, italiensk, hol-

landsk og japansk - i bogen, der er redigeret i Sverige og trykt i Holland, men nytteværdien af tryksagen og dens 1258 ord med 11207 referencer og 250 illustrationer kan svært overses. Det ved enhver, der diskuteret og arbejdet konkret med kunst i internationale miljøer.

»New Theatre Words«. 222 sider. Intropris for medlemmer af Teatereteknikerforbundet 129 kr., øvrige 189 kr. Tlf. 31 24 22 00.

DRAMA TEACHING & MNEMONICS

Børneteateravisens tidligere anmelder, John Andreasen, har i serien »Aktuelle teaterproblemer« (nr. 33) udgivet et hæfte på engelsk, hvori han ved hjælp af 25 tegninger viser husketeknikker for

undervisere og elever udi dramafaget.

Hæftet »Drama Teaching & Mnemonics« kan fås ved henvendelse til Århus Universitet, Institut for Dramaturgi, Willemoesgade 1 D, 8200 Århus N.

Aktivitetshuset Haderslev Bibliotek Bund Deutscher Nordeschleswiger. - Haderslev/Deutsche Bucherei Det Danske Videoværksted Galleri Klingberg Teatret Møllen Teaterprojektet v/Susanne Kjærsgaard Forsøgsscenen Haderslev Statskovdistrikt Haderslev Daghøjskole Haderslev Musikforening V.U.C. Haderslev Kunstforening Ingen Told & Skat "Kulturkamperne" "Tårnet" "Pistro Pizarro" Kunstforeningen Haderslev Sygehus Haderslev Museum Haderslev Katedralskole "Slotsbio"

STORE FORTÆLLERE & STORE FORTÆLLINGER

3. KULTURFESTIVAL I HADERSLEV

30. okt. - 6. nov. 1994

Gitte Kath havde valgt at lade et par godt slidte galocher præge plakaten for den 3. kulturfestival i Haderslev i 1994

GAMMELT RAGELSE OG STOR KUNST

Det må være kombinationen af en overordentlig habil klunser og et følsomt kunstnersind, der udgør rammerne for scenograf og instruktør Gitte Kath's plakatarbejder. For ingen kan som hun sikre gammelt ragelse den udødelighed, som stråler ud af de mange plakater, hun har lavet til bl.a. Møllens teaterforestillinger.

Der er plads til meditativ fordybelse, når først man har fået blik for hendes nøgterne brug af ting, som indtil da syntes forladt af sjæl og anvendelsesmuligheder. Man er i hvert fald aldrig i tvivl om, at man står over for en Gitte Kath-plakat. Alene den irriterende skrift

- gerne med utydelige x'ede bogstaver indlagt - fra hendes tudsegamle skrivemaskine. Eller de mornede tøjstykker, gamle sko, radioer og kuffertyl, som trænger sig på, gerne med kradsemærker og ridser og hele pibetøjet.

Dem kender børneteaterverdenen ganske godt. Og det gør den internationale (plakat)kunstverden også. Hun har fået priser og udmærkelser og gode ord med på vejen mange steder - herunder ikke mindst »The President of the Biennale of Graphic design, Brno 1991 Award«, der er noget nær plakatkunstnerens egen Oscar.

Hendes plakater optræder med rosende ord i diverse internationale udstillingskataloger og kunstmagasiner - og nu har hun også fået sin egen bog med 30 plakater.

Det er trykpartnern Jørn Thomsen Offset, som på denne måde fejrer 14 års samarbejde, der startede med en enkelt mand og hans tofarvemaskine - efter sigende iblandet en god del indledende forundring over Gitte Kath's ideer og arbejdsmetoder. Trykkeriet har nu firefarvemaskiner og 32 ansatte, men er stadig lige fornøjet over at skulle lave plakater for den nu 47-årige kunstner.

Hun har med vilje kon-

centreret sine plakatoPGAVER omkring sit eget teater, Møllen i Haderslev, samt Paraplyteatret i København. I plakatabogen - der selvfølgelig er af gedigen kvalitet i papir og tryk - er der dog også eksempler på andre opgaver, herunder Amnesty Internationals 30 år i 1991, en ASSITEJ-plakat m.m.

Det er svært at glemme Gitte Kath's plakater. Plakatabogen gør det endnu sværere...

Plakatabogen »30 plakater af Gitte Kath« kan købes hos Jørn Thomsen Offset a/s i Kolding for 224 kroner, inkl. forsendelse.

TIDSSKRIFTER

Teater ET nr. 74: Med »skuespilleren« som tema interviewes bl.a. Henning Jensen om rollefag og typecasting, mens fem kolleger fortæller om det at blive instrueret. Der skrives om primadonnabegrebet, børneteatermennesket Thorkild Lindebjerg interviewes, de alternative uddannelser omtales og den afgående teaterrådsformand interviewes.

entré nr. 2/95: Det svenske tidsskrift har Göteborgs

mangestregede teaterliv som tema. Desuden som sædvanlig masser af anmeldelser af teater og danseforestillinger, TV og radiodramatik m.m.

Teaterbladet nr. 183: Om bl.a. psykisk arbejdsmiljø, Nott 9 m.m.

Nordisk Theatre Review nr. 3: Det nye engelsksprogede tidsskrift har artikler om bl.a. Tammerfors' arbejder-teater, Madame Butterfly på operascenen i tre svenske

byer - og nyheden om, at den rebelske - og fordrukne - tegneseriefigur Arne And nu går til scenen...

Spillerom nr. 3/95: Om bl.a. polsk teater, den belgiske instruktør m.m. Jan Fabre m.m. Nr. 4/95: Om bl.a. friluftsteater, teaterliv i Eritrea, Kola-samisk teater m.m.

Rampelyset nr. 222: Om bl.a. uddannelse af amatører, Glostrup Amatør Scene spiller Lars Norén, den

multikulturelle fremtid m.m.

drama 2/95: Bl.a. dramaprojekt om holdningsvalg til rus og vold, paradokser om dramalæreren m.m.

Teatertidningen nr. 3-4/95: Interview med den svenske kulturminister; portræt af Uppsala Stadsteater; interview med scenografen Gunilla Palmstjerne-Weiss; to kvinderoller hos Lars Norén m.m.